

ORFEÓ MARTINENC

Meridiana, 97 (St. M.)

Ciutat 2 de Març de 1936

Senyor

L'objecte de la present, es per a posar-li de manifest, que en sa darrera reunió General Ordinaria, el Concell Directiu d'aquesta entitat, fou proclamat com segueix;

PRESIDENT	Ricard Urdeitx Valls
VIS- ID.	Agustí Morera Codorniu
SECRETARI	Salvador Parent Corbera
VDS! ID.	Manuel Vinuesa Sorli
TRESORER	Ramón Rodergas Malet
COMPTADOR	Salvador Casaponsa Martí-
BIBLIOTECARI	Marcelí Barnús Allepús ^{rell}
ARXIVER	Felip Gener Carreras
VOCAL I	FRANCESC Balust Villovina
VOCAL II	Joan Miralles Cid

De lo que tenim el gust d'assabentar-lo al ensemps d'aprofitar aquesta avinentesa per a testimoniar-li la nostra més distingida consideració.

El President

El Secretari

R. Urdeitx *Parent*

Senyor President de la Germanor d'Orfeons

El President
de la
Escola Choral Martinenca
B. L. M.

al Sr. President de la
Germanor d'Orfeons
i ofereix a V. i Societat que tan
dignament presideix el nostre nou estatge
social, carrer Meridià, 97 (entre Catalunya i
Consell de Cent).

En Bartomeu Bonhome

aprofita aquesta ocasió per a fer-li avinent la
seva afectuosa consideració.

Barcelona (Clot), 1.er Octubre 1923

ORFEÓ MARTINENC

MERIDIANA. 97

BARCELONA

Sr President de la Germanor
d'Orfeóns de Catalunya.

Molt Sr meu:

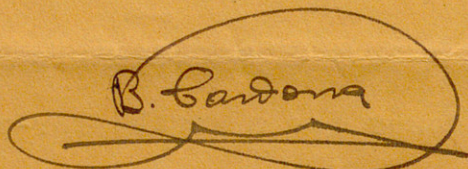
La present es per saludar-vos i al mateix temps per a assabentar-vos de que ha quedat canviat el nom d'Escola Coral Martinenca per ORFEÓ MARTINENC de lo que vos demano prenguéu bona nota per els efectes de la Germanor.

A la vegada serveix aquesta per a invitar-vos ala festa de benedicció de la Nova Senyera que tindrà lloc el dia 31 de Maig pròxim al Monestir de Montserrat. El nostre desitg es que vingueu personalment pero de ser-vos impossible espero enviareu una representació. Ja no cal que vos digui que totes les despeses van a càrreg nostre i que sols esprém de vos la conformitat.

Ens es precis pero saber, per efectes d'organització, avans del dia 9 de Maig si es que podem contar amb vos o amb algú de la Germanor

En cas d'acceptar ja vos donarém les hores
concretes.

En espera doncs de la vostra prompte con-
testa m'es ~~grat~~grat una vegada mes nomenar-
me el vostre affm.

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'B. Cardona', is enclosed within a large, hand-drawn oval. Below the oval, there is a horizontal line that extends across the width of the signature.

President.

Ciutat 27 Abril 1931.

Orfeó Martinenc

Meridià, 97

II.ª FESTA CIM

Programa

dels actes a celebrar amb motiu de la

Benedicció de la nova Senyera

Ciutat, maig-juny MCMXXXI

Diumenge dia 31 de maig

A les 6 del matí: Sortida de l'Orfeó amb auto-cars, vers Montserrat.

A les 10: Benedicció de la Senyera a l'Església del Monestir.

Serà apadrinada en tan solemni acte per la Srta. Rosa Creus i el jove Joaquim Cuatrecases.

Acte seguit Ofici solemne cantant-se la *Missa Fons Bonitatis* per l'Escolania i l'Orfeó.

A la sortida d'Ofici els senyors Padrins faran entrega de la Senyera al President de l'Orfeó, cantant-se a continuació les composicions:

Cant de la Senyera Millet
La Masia Catalana J. Baró Güell
La Sardana de la Pàtria. Morera

A la una, al menjador, estrena de l'«Himne a la nostra Senyera», música del mestre Bosser i lletra de D. Juncadella, després:

DINAR DE GERMANOR

A dos quarts de set, retorn a l'Orfeó

Dissabte dia 6 de juny, a dos quarts de deu de la vetlla

SELECTE CONCERT per l'Orfeó, dedicat als senyors socis Protectors i a honor dels Padrins de la Senyera.

PROGRAMA

I.^a part

Himne a la nostra Senyera.	Bosser-Juncadella
Brindis	Mozart
L'home d'aigua.	Schumann
El siti de Beerg-op-Zoom	Röntgen
Moment Musical	Schubert
Les flors de maig.	Clavé
La mort de l'Escolà	Nicolau
Marinada	Pérez-Moya

II.^a part

Himne a l'arbre fruïter	Morera
El sant dilluns	Otto
No hi tornaré més al bosc	Kunken
L'enyorament	Clavé
Minuet	A. Mestres
Per tu ploro	Pep Ventura
La sardana gran	Morera
La Marsellesa	Morera-Iglésias
Els Segadors (popular)	
El cant del poble.	Vives-Segarra

No serà permès entrar ni sortir de la sala durant l'execució de les composicions

Diumenge dia 7, a les 4 de la tarda

Extraordinària Funció de Teatre

dedicada a la

Srta. Rosa Creus i el jove Joaquim Cuatrecases

L'Elenc de l'Orfeó, sota la direcció d'en **JOAN GARCIA**, posarà en escena el drama de l'immortal dramaturg N'Ignasi Iglésias,

F O C N O U

amb la col·laboració de l'eminent primera actriu del teatre català:

N'ELVIRA FREMONT

de les actrius Enriqueta Font, Filomena Bidosa, Maria Hostau i de les Orfeonistes Teresa Arnau i Concepció Duran.

— R E P A R T —

Carlota	Sra. E. Fremont	Sr. Guillem	Sr. G. Juncà
Sra. Isabel	» F. Bidosa	Frederic	» Ll. Riera
Adriana	Srta. E. Font	Eladi	» J. Miralles
Jovita	» C. Duran	Sr. Nicolau	» J. Garcia
Teresa	Sra. M. Hostau	Vicens	» A. Sierra
Remei	Srta. T. Arnau		

Decorat exprofès dels escenògrafs Pon i Sunyer

Per fi de festa es representarà la divertida comèdia d'en Santiago Rusiñol:

A CAL ANTIQUARI

NOTES:

Pel concert del dia 6, **que és gratuït**, als senyors abonats els seran reservats els seus seients i els no abonats deurán també recollir a la guixeta la localitat corresponent, per a major ordre d'organització.

—Per la funció del dia 7, que és d'abonament, el sorteig de localitats tindrà lloc el dia 4, a les 9 de la vetlla.

butlletí
portaveu
de
l'ORFEÓ
MARTINENC

SUMARI:

Editorial, per
B. Cardona - Ahir
i Avui, per J. Morera i So-
ler - Il Festa Cim i Benedicció
de la nova Senyera a Montserrat,
per D. Juncadella - La lletra del Mestre
Millet - Als cantaires de l'Orfeó Martinenc en
la festa de la benedicció de la nova Senyera, per J.
Llongueres - Discurs del padri, Sr. Cuatrecases en l'entre-
ga de la Senyera. Discurs del Sr. Cuatrecases en el dinar de
germanor - Discurs del President de l'Orfeó Sr. Cardona
Parlament llegit per M. Planes en el dinar de la Fes-
ta Cim-Primer Concert, per M. P. - Teatre per
Boris - Una mica d'amargant, per J. Bonet
La nostra Primavera, per D. J. - Pe-
ríode d'activitat, per J. - Cata-
lanitzem-nos. - Qüestions
de gramàtica cata-
lana - Tríptic
: Noves :

MARTI CALVET

◆ Ferreteria : Bateria de
cuina : Làmpares : Vai-
xella fina : Imatges
Capelles : Objectes d'art
i fantasia propis per a
regal : Ramells i toies
per a balls :: :: :: ::

◆
INSTAL·LACIONS
◆

Internacional, 65
:: CLOT :: ◆

Fàbrica i reparació de nines

Joan Torres

Especialitat en nines fines

Clot, 101

BARCELONA

EL MOLI

(davant el pas a nivell) - Meridià, 124

◆
Ven l'oli de les Ga-
rrigues de Lleida ::
considerat el millor del món

IBERIA MUSICAL

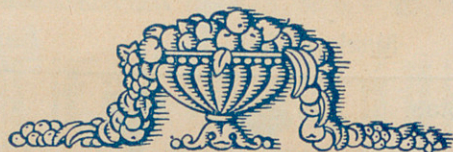
Magatzem de Música i Pianos
PIANOS DE LLOGUER

◆
GRANS EXISTENCIES DE MUSICA
EN TOTES CLASSES I EDICIONS

◆
CANUDA, 45 - Telèfon 18864 - BARCELONA

Representant exclusiu dels pianos de l'antiga i
acreditada marca « FILLS DE S. RIBALTA »

FORN PASTISSERIA

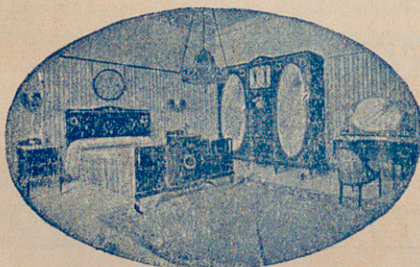

ANTONI GUARRO
Mallorca 552
BARCELONA

La Joia Martinenca

Taller de moles - Miralls
Marcs amb cromo - Marc
per a retrats de totes menes

JOAN FLAQUER

Núria, 26 i 28

(entre Rogent i Muntanya)

EXPOSICIO:

Mallorca, 535

ES REBEN ENCARRECS:

Pons Subirà, 5 (P. N.)

BARCELONA (Clot)

Cantaires...

Sardanistes...

Excursionistes... A can

BARCELÓ

per a tots tenen calçat

Clot, 53

BARCELONA (Clot)

Antònia Urdeitx
d'Albors

Professora de Piano

Muntanya, 5, pral. 2.ª Barcelona (Clot)

Sastreria PRAT

ULTIMES NOVETATS

Clot, 78

Barcelona (Clot)

Maties Gelambí

Reparació de
tota mena de
màquines de
escriure

Internacional, 10, - Telèf. 50592
Barcelona (Clot)

Tenda de comestibles

DE

Esteve Castellnou

Bofarull, 33

Barcelona (Clot)

*Ja sou de l'Associació
Protectora de l'En-
senyança Catalana?*

FABRICA DE
Licors, Anissats i Aixarops

B. Guixer Casals

DESPATXOS.

Pere IV, 216,
(Cantonada Marian Aguiló)
Telèf. 50504

Clot, 41 - Telèf. 54127 - Barcelona

*Modern saló de
perruqueria per a
homes i saló es-
pecial per a se-
nyores, de*

DANIEL MARIN

Mallorca, 549, pral. 1.^a

Barcelona (Clot)

VIDA NOSTRA

butlletí-portaveu de L'ORFEO MARTINENC

Editorial

Consocis: Amb aquest extraordinari comença la vida oficial de l'Orfeo Martinenc. No podia pas ésser d'altra manera. Després de les grans festes celebrades amb motiu del casament de l'hereu de l'Escola Choral Martinenca amb la nova Senyera, si no haguéssim vestit amb el millor ropatge el nostre portaveu, ens hauria semblat que deixàvem en blanc el darrer capítol de la història de l'Escola i així mateix ens hauria semblat que no començàvem a escriure la història de l'Orfeo Martinenc.

L'Orfeo Martinenc comença, doncs, avui, com dic més amunt, la vida oficial, la vida de treball intens per a donar-se a conèixer a Sant Martí, a plena Barcelona i arreu de Catalunya.

No faria res mal fet segurament, si us explicava totes les nostres intencions, tots els nostres projectes per assolir el triomf que desitgem per a la nostra tan estimada entitat, però, segurament, que congeniereu amb mi, i preferireu que no us en digui res encara.

L'Orfeo Martinenc no és pas una entitat que comença, sinó que és una entitat que hereda els llorers guanyats durant vint i tants anys, és una entitat que compta amb un arxiu musical envejable i amb una sòlida instrucció musical. Cal, però, tot i no ésser una nova entitat, donar-la a conèixer i fer-li guanyar pel seu propi esforç els llorers que deuran coronar-la.

Cert és (com he dit) que la nostra entitat compta amb una sòlida instrucció musical i amb l'herència d'una història brillantíssima, però, jo crec, volguts consocis, que nosaltres, tenim el deure inexcusable d'intensificar la tasca per a millorar molt més encara aquesta instrucció i fins crec que devem tancar els ulls davant la història de l'Escola.

Recordar, parlar de la història de la "mare" del nostre Orfeo en moments com aquest i en tots aquells altres moments solemnes que es presentin en el futur, serà molt digne de nosaltres i fins mancaríem en el nostre deure si no ho féssim, però fer-ho a tot moment, equivaldria en adormir-nos damunt d'aquells llorers i no guanyar-ne d'altres.

Es precis, s'imposa per fer bona tasca, fer-nos el càrrec que ara comencem, que no ens coneix ningú; del contrari ens passaria com sol passar als fills dels homes rics: com que la fortuna ja era feta, no en coneixen el valor i la malgasten!

Consocis, cantaires: No vulgueu veure en això que dic ni un sermó, ni una teoria rutinària; vulgueu-hi veure solament (això sí) la voluntat, l'amor que sento i que voldria amb tota l'ànima que sentissiu tots vosaltres, per la tasca que deu realitzar una entitat com la nostra i molt més encara, sabent com sabem que d'una entitat filla d'una barriada eminentment obrera, ningú n'espera res de bo!

B. CARDONA

Ahir i Avui

(6 juny 1913 — 31 maig 1931)

Quan en el segon trimestre de l'any 1910 s'instituí l'Escola Choral Martinenca, la aleshores única secció, l'orfeònica, composta de senyoretes, homes i nois, maldà activa i decididament per a presentar una prova d'estudis que satisfés completament les aspiracions i confiança així dels socis protectors com del poble martinenc, que tenia fita la vista en aquell estol d'obriers que enfortits en la lluita, abnegats en el sacrifici i enduts per uns ideals d'amor i pàtria en res reparaven per a consolidar en aquest suburbi barceloní una obra social.

I vingué el dia de la prova d'estudis; fou, precisament, l'últim de l'any; l'Escola estava joiosa de poder tancar aquella anyada d'esforços, angúnies, desenganys, esperances, defalliments (que de tot hi hagué en la vinya del Senyor), amb una gemma petita o grossa, de més o menys preu, però que digués a tothom la tasca que havia realitzat, el fruit que n'esdevenia d'aquell esmerçament d'energies.

L'èxit fou esclatant, ruidós, potent... El públic que assistí al primer concert que donà l'Escola i que fou en la sala teatre de l'Ateneu Obrer. Català, dirigit pel reputat mestre i distingit crític musical de EL DILUVIO, En Concorde Gelabert, amb la cooperació del professor En Guillem Garganta i de la professora senyoreta Na Maria Blanc, sortí més que satisfet; llurs aplaudiments, llurs exclamacions de joia i tantes expressions d'entusiasme deien ben a les clares que la secció orfeònica de l'Escola no havia pas defraudat ni en el més mínim les esperances que socis i martinencs hi tenien dipositades; és a dir, havia triomfat i triomfat sobiranament...

Finida la remor dels aplaudiments, esmorçada la flaire del llorer de la victòria, els nostres pacients orfeonistes es llençaren encara amb més daler a la tasca. No els enutjava pas el robar hores al descans, no els acovardia l'estudi; fermes i indòmits, com bons guerrers es municionaven novament, es foguejaven i així s'enfortien per a tornar a la lluita... I així ho feren una, dues, tres voltes o més, desgranant concerts a l'"Ateneu Obrero Martinense" i altres entitats de la

barriada, quiscun amb èxit franc i falaguer.

Mes es sentien sols, com orfanet que cerca una mare amorosa que l'emmeni pel camí de la vida i a qui poder recolzar-se en hores d'engoixa o d'infortuni, o fer-la participant de llurs llorers o entusiasmes; així cercaven els nostres cantaires una concreció dels seus sentiments, un símbol a qui poder ofrenar les seves alegries o compartir dols, una Senyera que els guardés del llam zigzejadador i de la tempesta paorosa, és a dir, cercaren una guia i... la aconseguiren.

Amen d'algun petit donatiu que, regreçant-lo molt, de poc hauria fet bullir l'olla, els cantaires, amb el seu esforç artístic lograren recollir els cabals necessaris per a tirar avant l'empresa. S'imposaren l'obligació de donar un seguit de concerts populars a benefici de la Senyera per totes les entitats martinencs i un èxit falaguer coronà la seva obra. L'Ateneu Obrer Català del Clot, l'"Ateneu Obrero Martinense", el "Fomento Martinense", l'Ateneu de Sant Lluís Gonçaga, el Centre Republicà del carrer de la Muntanya, l'Ateneu Democràtic Regionalista del Poble Nou i el Centre Moral Instructiu del mateix, foren les entitats que aixoplugaren als nostres cantaires en el voluntariós i abnegat romiatge. Mercés a totes elles!

Vesllumant l'Escola que era un fet la posició d'una Senyera, encaminà les seves gestions a cercar qui dibuixés el bocet, qui posés a contribució llur saber i intel·ligència per a dotar a l'Escola d'un símbol que satisfés a pleret els ideals de fe, pàtria i amor, que són normes de la mateixa, i tan gentil com gratuïtament el trobarem en la persona de l'arquitecte don Ignasi M. Colomer. Ell dibuixà aquell camp d'or i els quatre pals de color vermellenca, aquell sol il·luminant les crestes montserratines, aquells penyals altívols, únics en el món i entre els quals s'hi estotja la Perla Catalana. Ell hi dibuixà aquelles estrelles símbols de la inspiració, del geni i de la bona execució, i per fi, aquella verda palma, esperança de premi, promesa de victòria en les batalles que s'apropaven...

Un metallista, el nostre entusiasta soci protector En Martí Calvet, abrandat d'amor

per l'Escola i volent retre un veritable homenatge als cantaires, s'obligà a cisellar-la, aportant-hi a l'ensem els metalls que fos menester, i al poc temps, entre l'esforç dels uns, el treball dels altres i l'entusiasme de tots pogué dir l'Escola: **Alcem els cors que ja tenim bandera.**

Però no n'hi havia prou en adquirir una ensenya, precisava que arribés a mans dels cantaires amb tota solemnitat i pompa, precisava que hi arribés entre l'aureola de la veneració i de l'entusiasme, i els coneguts fabricants d'estampats d'aquesta barriada, **Fills de Martí Rius**, acceptaren l'oferta d'apadrinar-la en les persones dels seus fills la senyoreta Na Roseta Rius i Coll i el jove En Josep Rius i Vinyes. Abans de rebre el baptisme de gloses i cantades, la bellesa i la joventut l'havien de portar a rebre el místic baptisme sacrossant, que rebé en 6 de juny de 1913 de l'aleshores nostre benivolgut senyor rector, En Miquel Roure, Pbre., enaltint-la des de la càtedra de l'Esperit-Sant el molt il·lustre doctor D. Santiago Estebanell, i l'insigne músic sub-director del benemèrit Orfeó Català, don Josep M. Comelles, la cantà seguint les estrofes escrites exprofés pel que signa.

Festa magna, festa gran que si començà a l'església amb l'imposant Ofici que s'hi cantà per totes les seccions de l'Escola, sota la batuta del mestre En Josep Barberà i amb el concurs d'una nodrida orquestra, continuà amb aquell grandíols dinar de bodes celebrat en la sala de l'Ateneu Obrer Català del Clot, en aquell dinar de veritable festa major on s'assentaren a taula més de 200 comensals, xics i grans, senyoretes i homes, cantaires i no, sens tenir de satisfer obligatòriament el més petit òbol; n'hi hagué prou en ésser fill de l'Escola, o sentir fretura d'aixoplugar-se sota aquell

Arbre fort que ha de lliurar-nos
de mal i de tempesta,
guiatge honrat que ens portarà
al de la conquesta,

com deia la cançó.

Acabà tan magna diada amb un solemne concert celebrat en el saló teatre del mateix Ateneu, concert a benefici dels pobres de la barriada, i en el qual, ultra els llores i palmes que els nostres cantaires conqueriren,

s'arreglè una bona quantitat per a ésser esmerçada al fi proposat.

Bella diada! Jorn d'eterna recordança! No és pas dable que s'esborri mai de la memòria dels que tinguérem la sort d'assistir-hi, de viure aquells neguits, d'esplaiar-nos amb aquelles gestes.

Han passat 18 anys d'aquella festa... Agermanats sota l'escut d'aquell símbol per a nosaltres sacrossant, l'Escola ha anat realitzant la seva tasca; per terra plana i per tossals l'ha emmenat al seu cantaire... Mes com en aquest món res és etern i tot té el seu fi, aquell símbol, aquella Senyera que tenia les seves ales esteses sobre tots nosaltres, li ha arribat l'hora de plagar-les i de reposar del seu llarg i mai interromput treball.

Mes, venerada ensenya, no n'estigieu trista d'aquest afer; no us causi dolença de què una filla vingui a ocupar el vostre sagrat lloc; aixequen la testa venerable i mireu avui als que, orgullosos es titulen els vostres néts; aquí són al voltant vostre per a què de la faltà mateixa que fins ara ho han fet amb els vostres fills, ho feu ara amb nosaltres i abrigueu als que, inspirats amb les vostres bones obres, no tenen altra ambició que continuar-les per a seguir honorant-vos com us mereixeu. Jamai us oblidarem. Us recordarem sempre amb pregona veneració i quan vinguem a contemplar-vos dins el vostre retir, ho farem amb el capell a la mà, com es fa amb les persones a qui s'aprecia i s'estima, i si algú ens parla de vós sabrem contestar-li:

—Mireu-la, fàrvida de llors i d'honra, aquí descansa de les vicissituds del temps. Ella portà als nostres pares i als nostres avis a la victòria; ella simbolitzà els bells ideals d'amor, pàtria i caritat que ennoblí la tasca dels nostres antecessors; fou el farall lluminós que els salvà dels rocams i escolls de la vida; ella i ells mútuament es cobriren de glòria i d'honra que encara val més, molt més.

Honra, Germanor, Caritat, Fe, Pàtria, Amor, virtuts que han estat sempre el lema de l'Escola i que espero ho seran del naixent Orfeó Martinenc, perquè així la nova Senyera que avui haveu pujat a beneir als peus de la Moreneta de Catalunya, aquest sagrat símbol de la pàtria a l'ensem que de les vostres gestes, amics cantaires, pugui dir un dia, vibrant-li el cor de plena alegria per la tasca brillant, noble i generosa de la seva fillada: Vella Senyera venerada, mare amorosa que ens ensenyares el ca-

mi de la vida, aquí et porto els meus fills
els teus néts que són de la mateixa fusta
d'aquells, com aquells joves, com aquells ar-
dits, com aquells treballadors i com aquells
dignes de rebre la teva besada... I aquells

plecs envellits pel temps, es remouran dei-
xant anar una flaira dels llors aconseguits,
que animaran i enfortiran el cor dels fidels
cantaires...

J. MORERA I SOLER

II Festa Cim i Benedicció de la nova Senyera a Montserrat

Diumenge, 31 maig 1931

A Josep Freixa, bon amic, devot de l'excursionisme

A MONTSERRAT

Tanmateix, les coses bones es fan esperar.
Mireu si en feia de temps que veníem as-
saborint la joia d'aquesta diada, gustejant
les pregones emocions d'aquest acte i tei-
xint animats comentaris al volt d'aquesta
jornada de triomf. I té; sense dornar-nos-en
ben bé compte, ens la trobem tan a prop,
que pel goig del nostre tacte esdevé cosa ma-
terial, palpable, incoercible. No hi ha dubte:
és que som a la vora del gran dia.

Els individus de Junta semblen posseïts
del do de l'ubiquïtat. Són a les acaballes de
la feina, però enllesteixen encara amb tot de-
lit les darreres dades, resolen un conflicte,
evaquen un dubte, aclareixen una confusió,
donen una ordre, parlen, aconsellen, recoma-
nen, és a dir, s'esgoten en l'esforç dels da-
rriers moments.

Els socis ens adalitem per a saber l'itine-
rari, esmenussem el programa i ens forgem
l'excursió a la mesura del nostre desig. Qui
és capaç de contenir la nostra imaginació
rabent i desbocada envers l'interrogant d'un
demà tan esperat?

Les hores ens semblen dies i voldríem po-
der escurçar el rellotge del temps i preci-
pitar els esdeveniments d'aital manera, que
fossin apaivagades les nostres inquietuds.
Assistim al darrer assaig i observem l'es-
guard dels cantaires. Bé; bon aspecte. Tots
ells s'interessen en assolir una perfecta exe-
cució, en obeir els manaments del Mestre
Bossier qui amb el seu gest comanador go-
verna llurs veus i els exhorta a un millor
afinament, a una més reeixida interpretació.
Bella lliçó la del Mestre, encoratjant els
deixebles per a un acte tan transcendental
com el que s'acosta.

Després, llevem dos fulls del bloc de ca-
lendari i gairebé ja hi som. Dissabte! Dia
núvol, rúfol i emplujat. Quin desencís, si ens
aiguallís la diada i quin goig si només servis
per esbandir el camí de pols i foragitar la
boira montserratina! Passem la nit desficio-
sos, apomellem els records dispersos de pas-
sades excursions i ens mirem el rellotge
dues, tres vegades i escoltem amatents per
si les gotes d'un xàfec matinal vinguessin a
tustar els vidres balconers. Tic, tic... Les
cinc. Déu te guard, bon dia que vens aixemo-
rar el nostre cor amb un bonic enfilall d'il-
lusions montserratinas. Déu te guard i la
Moreneta!

LA SORTIDA

La primera cosa fou mirar el cel. Un xic
núvol, encara, semblava com si anés arreco-
nant les deixalles de la pluja tumultuosa del
dissabte. De tant en tant, veíem un esquing
i a dins un troç de cel blau, una llenca se-
rena, una clariana esperançadora. En arribar
al carrer d'Aragó distingim un autocar. Més
enllà un altre i un altre. Fins a 8. Quin bro-
git, quin zum-zum de veus blanques que
dringaven com picarols enjogassats en el
desvetllament del dia. La nostra gent no es
féu esperar; en grups, en colles, anaven arri-
bant i situant-se quiscun en el seu lloc prè-
viament assenyalat sota la cura dels dele-
gats respectius. Anotem els seus noms, per-
què d'ells fou aquest primer èxit de la jor-
nada, fruit d'un felicitat endegament i d'un or-
dre mesurat: Casanova, Vila, Alemany, Gil,
Riera i A. Valls.

Convenientment distribuïts, l'amic Freixa
donà l'ordre de sortida. A un quart de set
en punt, la comitiva partí. Els nostres ulls la
vegeren marxar i copsaren tota la joia

d'aquest moment emocionant. Mocadors gentils de donzelles, chor de mans juvenils, galtes flonges, esborronades per l'airet matinal, braços cordials, martinencs, germans de pàtria, adéu, adéu...

No tots, però, anàvem amb ells. Per motius diversos ens trobarem una vintena en l'estació del Nord, per a arribar a Montserrat amb el Cremallera. Tantost reunits, es prodigaren els bons desitjos pel dia que començàvem i hom repartí encaixades amb el cor obert a les majors efusions. Tinguérem el goig d'estrenyar la mà al dilecte amic el mestre Joan Llongueres, qui venia amb nosaltres representant la Germanor d'Orfeons de Catalunya. Benvingut, poeta, músic, Mestre!

Una hora més tard, ja pujàvem la Muntanya santa. El Cremallera, poc a poc, com si s'aturés per a copsar aire, ens deixava admirar un magnífic panorama. Terres nostres, conegudes, però contemplades amb una emoció més fonda des d'aquestes roques abruptes. Passem la darrera foradada i al cap d'uns minuts, petjàvem la terra amorosa i beneïda de les muntanyes estimades.

ARRIBADA AL MONESTIR

A tres quarts de nou arribàrem al Monestir. En entrar a dintre el recinte ja hi vàrem trobar tots els companys. Feia poca estona que havien arribat feliçment amb els autocars, sense cap contrarietat.

Aleshores, en volem d'escampadissa, de xerrroteig alat, de rialles clares i d'abraçades germanívoles! Hi havia una hora de lleure i cadascú procurà esmerçar-la de la millor manera. Esmorzant, a l'economat a cercar aquella coca tan gustosa, o bé a la plaça comprant el bon formatge de llet o un tall de bresca a aquelles venedores que pugen diàriament dels pobles veïns.

Haviem coincidit amb tres romiatges; compteu, doncs, si n'hi havia de gernació. Nosaltres érem doscents trenta. Quan començàvem a parlar a l'Orfeó d'aquesta diada, mai no hauríem cregut que poguéssim arribar a un nombre tan crescut.

I és que entre els mateixos cantaires s'hi aplegaven llurs famílies, llurs amics i admiradors, que s'havien volgut sumar a la festa, presoners dintre l'onada de germanor que tot ho abassegava.

BENEDICCIÓ DE LA SENYERA I OFICI

A un quart de deu tingué lloc la solemne benedicció de la Senyera. Fou apadrinada

per Na Rosa Creus i el jove Joaquim Cuatrecases. Les dots que atresora la padrina, espill de bondat, de joventut i de bellesa, i les que concorren en la persona del padrí, entusiasme fervorós i intel·ligent, i una fonda catalanitat, són el millor guasardó i el més bell patronatge per la nova Senyera.

Seguí l'Ofici, admirablement cantat per l'Escola i l'Orfeó, essent cantada la missa gregoriana "FONTS-BONITATIS" d'una manera perfecta. L'església era curulla de fidels, no solament dels nostres, sinó de molta altra gent que, assabentada del solemne acte, volgué acompanyar-nos-hi. Durant l'Ofici, En Riera i En Freixa, varen repartir uns bonics recordatoris, de molt bon gust, epilogs amb una admirable quatrena de l'alt poeta Maragall.

Immediatament, en la mateixa placeta de l'església, tingué lloc.

L'ACTE DE LLIURAMENT

El padrí, En Joaquim Cuatrecases, va llegir un bonic parlament al·lusiú a l'acte, agradant el nomenament i oferint-se en atinades paraules per l'obra encomanada a l'Orfeó Martinenc. Seguidament, llegí el seu la padrina, Na Rosa Creus, fent també fervoroses protestes d'amor a la nostra Senyera, remerciant la finesa d'haver-la nomenada padrina i ja en l'usdefruit d'aquesta investidura, dedicà uns mots escaients a les orfeonistes, encoratjant als cantaires a prosseguir llur tasca, sense defallença, fent ofrena de la seva mitjanceria per a tot el que calgués.

El públic, nombrós, que escoltava avidiosament llurs parlaments, prorrompé amb una nodrida salva d'aplaudiments, que els nostres padrins remerciaren emocionats.

En nom de l'entitat, el president Baldoмер Cardona, prengué la Senyera de mans de la padrina Na Rosa Creus i pronuncià unes paraules justes, encertades, d'agraïment, prometent complir amb els seus deures envers aquest preat símbol, promesa que féu extensiva a tots els socis de l'Orfeó, el quals confirmaren la seva acceptació amb una entusiasta i càlida ovació.

L'Orfeó cantà sota la batuta del Mestre Director Manuel Bosser, "El Cant a la Senyera" i "La Sardana de la Pàtria", essent premiada la seva execució amb nodrits aplaudiments.

El cantaire Domènec Vilà, féu ofrena en nom de tots els orfeonistes, d'una gran llacada commemorativa de la diada, que fou

totseguit col·locada a la Senyera en mig del més viu entusiasme de tots els presents.

COMPAS D'ESPERA

Fins a l'hora de l'àpat, restava encara una estona llarga i hom l'esmerçà en passejar pels voltants del Monestir, àdhuc arribant-se a Sant Joan, alguns visitant el Cambril de la Verge i altres adquirint en el lloc adient, algun petit joell de l'abundant gamma de records montserratins.

Altres, mentrestant, s'entretenien fent escaients fotografies de grups de cantaires, entre els quals posava la seva nota llampanant i colorida, la gràcia de les nostres donzelles amb els seus vestits tènues i amb la rialla a flor de llavi, proclamant la sana alegria que inondava el seu cor.

A prop de la una, anàrem aplegant-nos tots al davant de l'entrada de l'hotel Montserrat, propietat del nostre amic N'Antoni Catasús, on havíem de celebrar l'àpat de germanor.

En aquests moments, caigueren unes quantes gotes, com un lleu preludi de pluja, que no arribà a terme, perquè el ventet esbandí els quatre castellots esparsos i tornà encara a lluir el sol, restant com única deixalla un cert enfredoriment.

L'APAT DE GERMANOR

Quin espectacle més plaent pels nostres ulls, freturosos de notes confortants i encoratjadores! Dos cents trenta comensals al volt de les taules, ben proveïdes, és cosa a la qual no estem gaire acostumats.

Abans de començar l'Orfeó va cantar l'"Himne a la nostra Senyera", escrit expressament pel qui signa aquesta ressenya i musicat pel mestre Manuel Bosser, que fou rebut amb forts aplaudiments per tots els assistents a l'àpat i per un nombrós públic que es trobava en aquells moments en la mateixa sala.

L'àpat transcorregué en una lloable cordialitat. L'amic Catasús tingué cura de que no hi hagués ni una nota de queixa ni disgust, com així fou, gràcies a estar dotat d'excel·lent servei.

Moments inoblidables de camaradatge, de fraternal companyonia, tardaran a esborrar-se del nostre pensament. El bon humor i la tranquil·litat filà divertides converses entre els cantaires i l'estona passà plàcidament, sense adonar-se'n.

En arribar l'hora dels brindis, llegiren o pronunciaren sengles parlaments els senyors

Cuatrecases, Bosser, Mestre Llongueres, en nom propi i en el de la Germanor d'Orfeons de Catalunya, Planes, Garcia i el qui escriu aquest reportatge. En Joan Llongueres, va llegir unes quartel·les del Mestre Millet, dedicades a l'Orfeó Martinenc, que abrandaren els cors d'entusiasme i feren unir totes les mans en fervorosos aplaudiments de gratitud i d'homenatge al Mestre Millet, i a l'Orfeó Català, entitat capdal de la música catalana.

Tots els parlaments foren vibrants d'entusiasme patriòtic, glossant els símbols de la nostra Senyera, i fent atinades suggestions pel present i per l'esdevenidor del nostre Orfeó. En Planes al·ludí a una possible excursió a Mallorca, que fou molt ben rebuda pels assistents.

Va cloure En Baldomer Cardona, president actual, fent-se ressò de tots el què s'havia dit anteriorment, regraciant a tots la llur cooperació i acabant amb mots rublerts de fe i d'entusiasme per la Senyera i per l'Orfeó Martinenc.

Tots foren fortament aplaudits.

A LA COVA DE LA VERGE

Hi havia encara temps per a donar un tomb i el president, convidà tots els assistents a l'àpat, a visitar la Cova de la Verge. Gairebé tothom anà desfilant i uns a peu i altres amb el funicular, inaugurat de poc temps ençà, tothom feu cap a la Santa Cova. Durant el trajecte, hom pogué admirar els quinze Misteris del Rosari, alguns d'ells ben notables, segons poguérem llegir en el full-guia que ens fou repartit oportunament.

De retorn, hom preveia com s'acostava l'hora del comiat i els esguards reflectien un no sé què de tristor i de recança. Poc a poc, ens anàrem reunint en el lloc on havien quedat els autocars i cada u cercava la seva colla, ultimant els preparatius de marxa.

COMIAT

A un quart de set hom donà l'avís de marxa. Tothom estava a punt i no fou cosa difícil acoblar-se tots els de l'Orfeó Martinenc i disposar-se cada u en el lloc que havia ocupat al matí.

La diada havia estat completa, pròdiga d'alegries i d'emocions inoblidables. Ara, però, venia el moment temut, l'hora trista del departiment. Amb quin dol abandonàvem aquelles muntanyes que tan bé ens havien aixoplugat durant tot el dia. Amb quina re-

cança deixàvem el Monestir, després d'haver-hi consagrat la nostra Senyera, després d'haver realitzat el primer acte oficial sota la nova denominació martinenca, que ha de proclamar des d'ara la nostra situació en l'urbs barcelonina. La Senyera que acabàvem d'estrenar, ens portaria el ressò d'aquestes muntanyes i en els seus plecs hi trobaríem tot temps la benaurada tradició de fe que regna en el Santuari i el fervor patriòtic que en tot aquest lloc sant s'hi respira. Una flor en els vials, una fulla d'herba en el camí, una branca de boix, qualsevulla d'aquestes petites joies, ens faran recordar amb goig intens la gaubança d'aquestes hores i alentaran en nosaltres el desig d'una altra retrobança.

Els autocars arrencaren lentament i davallaren per la carretera poblada de veïcles. Des del meu lloc del Cremallera, vaig esguardar-los fins a perdre'ls de vista, darrera unes colzades llunyanes, fins a esdevenir uns punts foscos, petits, inassolibles...

DEGRACIAMENT

Fem constar la nostra gratitud envers l'eminent violinista Eduard Toldrà i el co-

negut periodista Narcís de Carreres, estimats amics, que trobant-se d'excursió a Montserrat i assabentats del nostre acte, hi assistiren en part i ens feren objecte de les més cordials enhorabones que cuitem a transmetre al president de l'Orfeó. Això confirma l'assistència i l'entusiasme que voltaren per tot arreu la nostra festa.

Felicitem de cor als padrins de la Senyera. El senyor Joaquim Cuatrecasas i la gentil senyoreta Rosa Creus s'han fet creditors a la nostra millor simpatia i a la més pregona gratitud. El seu gest magnànim no s'esborrarà de la nostra memòria i els seus noms aniran de bracet amb aquesta data memorable en la vida de l'Orfeó Martinenc.

L'Escola Choral Martinenca és, des d'ara Orfeó Martinenc, i aquest ja té Senyera pròpia. Per molts anys poguem estimar-la i venerar-la, omplint-la de llorers en un camí ascensional, amb l'esforç de tots els cantaires, pel bé de l'entitat i sota el guiatge d'aquells quatre dits de sol i de sang de la nostra bandera.

Domènec JUNCADILLA

La lletra del Mestre Millet

Estimats cantaires de l'Orfeó Martinenc:

Rebeu la meua salutació més fervent i cordial en aquest vostre dia de benedicció de la Senyera, símbol de l'ideal que ens alenta i ens mou, ideal de la Pàtria gloriosa i lliberada de l'esclavitud de fora i de l'esclavitud de dins, de la gent de fora que els reca la nostra llibertat i dels nostres vicis de raça i humans que ens priven la volada definitiva. I no hi ha com els cants, creieu, amics, per a domar l'adversitat de fora i per a curar l'enguixament del nostre esperit. No

hi ha com els cants en massa, dels homes, dones i infants, de tota la família catalana (que això són els nostres orfeons), per assolir aquesta nostra deslliurança total. Sense els cants no hi arribariem, o la victòria fóra xorca; perquè hi mancaria el moviment del cor i de l'ànima.

Que la benedicció de Déu sobre vostra Entença hi visqui amb tota l'eficàcia per a glòria de la vostra Entitat, del nostre art choral i de Catalunya.

Lluís MILLET

Per causes completament contràries a la nostra voluntat, no ens ha estat possible publicar en aquest número, el discurs de la senyoreta Rosa Creus, padrina de la Senyera. Esperem poder-ho fer en el mes vinent.

També publicarem la llista de donatius.

Als cantaires de l'Orfeo Martinenc en la festa de la benedicció de la seva nova Senyera

Germans de pàtria i de cançons:

El bon Déu, en donar-nos aquest do de la vida, misteriós com tots els dons, ens ha donat també tota mena de mitjans per a ennoblir-la i per a santificar-la.

L'home neix en mig del pecat i l'abjecció i creix voltat de perills de tota mena; però així que obre els ulls ja veu la llum de Déu resplendir arreu rutilant i amorosa; així que posa les mans damunt son cor ja el sent com batega frisos d'estimar; així que para atent les seves oïdes ja sent la veu de la veritat que per a elles parla; així que obre amb delit els seus llavis ja sent com s'exhala d'ells, vibradora i flamejant, la pregària i la lloança al creador de tota cosa.

Cada vegada que cadascun de nosaltres ennoblim i santifiquem el nostre viure, deslliurant-nos de la nostra misèria i de les nostres mesquineses i aixecant el nostre esperit, diríem que sentim a l'entorn nostre aquella dolçor inefable de les bondats del Senyor. Diríem que Déu mateix ve a trobar-nos i a fer-nos companyia i va a portar-nos consol amb la seva gràcia.

El cantar, quan el cant ix del cor i és noble i pur; quan el cant ens ajunta i ens agermana; quan el cant fa vibrar les nostres ànimes amb el ritme d'un mateix ideal; quan el cant ens fa oblidar les nostres penes i tribulacions i ens porta nova alegria i ens porta nous delits; quan el cant és el signe arborat de la nostra fe i del nostre amor i la promesa certa de tot allò beneït que esperem amb confiança; quan el cant porta llum a l'esperit i amoreix l'eixutesa i l'enduriment del cor, és, amics i germans meus de l'Orfeo Martinenc, una d'aquestes coses benaurades per mitjà de les quals l'home ennobleix i santifica el seu viure, cercant així, d'instint molt sovint, la mà amorosa i guiadora del Creador i del Redemptor.

Es per això que — emportats i aixecats de la pols de la terra per la volada meravellosa de les nostres cançons — hem desplegat avui la vostra nova Senyera de cara al cel i al redós d'ella heu demanat al bon Déu i a Nostra Dona la Moreneta de la muntanya santa, les seves benediccions per la vostra obra, que és l'obra del nostre cor i és també l'obra del nostre esperit.

Heus aquí, doncs — i avui com mai ho

heu de veure ben clar — que la vostra tasca i la vostra bella dèria del cantar plegats, en santa i bona harmonia, fent del cant un altre dels ideals del nostre viure, no és pas una tasca ni una dèria qualsevulla; no és pas un passatemps sense importància; no és pas un fet sense transcendència.

Es — si ho penseu bé — com una mena de missió i com una mena d'apostolat, com una veritable gesta heroica que — guiats per un sant entusiasme i moguts per un constant i sincer amor a l'art i a la terra nostra — i també per un irresistible impuls i un natural anhel de perfecció — us heu emprès.

Sentíeu que quelcom indefinible mancava al vostre viure. Una plenitud i una satisfacció molt íntimes que no trobàveu ni en les il·lusions i alegries de la vostra joventut, ni en l'esforç ni en els guanys del vostre treball quotidià, ni en el benestar de les vostres hores de repòs o de gaudi, ni en l'enlluernament del plaers i de les riqueses, ni en cap altre de les delectacions efímeres i passatgeres darrera les quals correu sovint adalerats per a esvaïr els vostres turments i escapar, sia com sia, de les vostres misèries.

Hi mancava l'alenada poderosa de l'esperit, reveladora de la presència de Déu, i aquesta alenada poderosa i sublim l'heu trobada en les cançons franques i senzilles que, trasbalsant i remonent els cors, han florit abundoses i resplendents en vostres mateixos llavis.

Venturosos tots vosaltres, amics cantaires, que, en mig les turbulències i les convulsions frenètiques i desbordades dels nostres dies, heu romàs, com per miracle, en una encar no torbada serenor d'esperit i heu pogut trobar, per tant, la gran alenada vivificadora que apaga els odís, que atempera les passions i que ennobleix la pensa, que ens torna el sentit perdut de la bondat, que ens aplanar els camins de les virtuts, que ens fa humils i generosos, que ens fa il·luminats i entusiastes, que'ns uneix i ens agermana i ens manté aquesta, santa i cordial alegria del viure que tant ajuda a redimir-nos i a salvar-nos.

Vosaltres, — germans de l'Orfeo Martinenc — que aixegueu la vostra veu, ardida i enar-

didora, vibrant i roent d'ideal, en el cor mateix d'un barri obrer de la nostra populosa ciutat, sou indicats i especialment senyalats per a realitzar una gran obra. Els nostres obrers — vosaltres que també ho sou ho sabeu bé prou i millor que jo — viuen sovint emmetzinats per falsos ideals i, abandonats dissortadament amb massa freqüència per aquells qui més haurien de protegir-los i orientar-los i més haurieu de vetllar tota hora per ells, es deixen portar i arrossegar per aquells altres que, amb l'excusa de redimir-los, no fan més que omplir d'odis els seus cors, enterbolir les seves senzilles intel·ligències i sembrar d'amargures de tota mena i d'inquietuds i de turments la seva vida, mancada, gairebé sempre, de tota fe, de tota llum de veritat, de tota esperança de consol.

El nostre obrer, però, l'obrer català, en general, és de mena bo i de mena sofridor, però ningú no sap parlar directament al seu cor i aquesta és la seva més gran i més espantosa tragèdia. Vosaltres, els que sabeu de cantar i poseu tota l'ànima en els vostres cants, heu d'arribar, sia com sia, tot cantant, que és el camí més dret, al cor dels nostres obrers i heu de portar-los la resplendor nova i per ells desconeguda d'aquell consol inefable que torna la pau a l'esperit dels homes i és la seva més alta i la seva més positiva lliberació.

Ara que pels gran ideals de la nostra pàtria sembla arribat — Déu no faci! — el moment solemne de la seva plenitud, heu de contribuir amb els vostres cants a aixecar i a refer l'esperit del poble. Les cançons, cantades així en fèrvida i amorosa i al·ligonadora col·lectivitat, són com les flames vives d'un foc sagrat que ajuda a forjar les ànimes. Cada cançó és com una mena de miracle i ningú no sab per on es filtra fins arribar insensiblement a les pregoneses del cor i, furgant, furgant, en el misteri intern de cada un, pot despertar llavors en l'home més sòpít i més glaçat aquell amor per les coses santes i bones que és l'únic amor que definitivament salva i arbora.

Tot el nostre renaixement patriòtic i espiritual; totes les lluites per la nostra llibertat

— cal dir-ho — s'han realitzat en mig d'una auriola radiant i constant de cançons que han fet sempre vibrar a l'unissó els nostres cors de catalans.

Canteu, doncs — oh, germans de l'Orfeó Martinenc — cada dia amb un major abrandament. Canteu pel poble senzill i humil, que és aquest el que més necessitat té de les vostres cançons i el que més sabrà estimar-les i agrair-les.

Una cançó, ben sovint, val més que totes les riqueses i que totes les ambicions del món i és la més forta i la més noble de totes les armes de combat.

Canteu i que cada cançó vostra sia un clam amorós, sia un clam fervorós, sia un clam commovedor de la terra en èxtasi. Canteu ben units i agermanats sempre i poseu en el vostre cantar un esforç constant, una atenció sempre desperta i vigilant i un infinit, insaciable anhel de perfecció.

Les vostres cançons redemptores, si així ho feu, poc a poc — no en dubteu — ja faran el seu camí. Si no perdeu la fe, les cançons vostres junt amb les dels altres orfeons germans, salvaran el nostre poble.

No oblideu que des d'avui la benedicció del cel brilla en la vostra Senyera. Déu mateix, doncs, us condueix i us guia. Avant i fora i bon coratge!

En nom i representació de la Germanor dels Orfeons de Catalunya, jo desitjo i demano al Senyor que d'aquesta bella festa d'avui, que és de glòria i de triomf i de revelació per a tots vosaltres — amics i germans de l'Orfeó Martinenc — us en resti per a sempre, dins de l'ànima una llum refulgent ben clara i viva, una llum que creixi i s'espandeixi sense fi, una llum que, pel bé de la pàtria i del nostre art, mai no pugui entelar-se ni entenebrir-se i que us faci aquesta llum benaurada, sempre forts, sempre ardits i victoriosos en la vostra ascensió espiritual i en les vostres lluites santes, inevitables, pels nostres grans ideals, per les nostres sagrades tradicions i també per les nostres aspiracions més nobles, més arrelades i més profundes.

Joan LONGUERES

Monestir de Montserrat, 31 de maig de 1931

Discurs del padrí, senyor Cuatrecases en l'entrega de la Senyera

Cantaires:

Aquí teniu la Senyera, auriolada ja amb la benedicció del cel i ben amarada de flaires montserratines.

Porteu-la triomfant arreu, arreu de la Pàtria, que mentre a la seva ombra sagrada bateguin els vostres cors, les cantúries de l'Orfeó Martinenc tindran dolçors de cèliques notes, com les dels àngels que reflen en el Palau de la Moreneta.

Benhaja l'Orfeó Martinenc! Es complau en escalar els rocosos graons de la Muntanya, Santuari de la Pàtria, per a rebre-hi beneïda la Senyera que, en l'esdevenidor, serà enarborada al damunt de tots els seus cants, contemplada en sa dolça magestat, assenyallant el camí dels anhels patris i donant veu al cantaire, llum als ulls i força al braç (com digué el gran Maragall).

La vostra gesta és digna de lloança, doncs palesa que la vostra ànima serva encara tot l'encís dels nostres avant-passats, d'aquells prohoms que per tal d'enlairar-se al cim de la glòria, sojornen ací dalt, i es deixonden delictosos d'heure ben tost la corona del triomf que els temps reserven per a llurs testes.

En pujar al Montserrat, heveu mostrat que dins de les vostres venes bull encara la sang d'aquella nissaga d'herois, que per assolir les palmes de la victòria, en les lluites de la Pàtria, flectaven primer els genolls davant de la Moreneta, bo i posant als seus peus l'espasa desenvenada, i en devallar de la Muntanya Sagrada, no els espaordeixen ja ni els abims que es baden a la vora dels viaranys oberts per la Natura entre aquells turons que amb serres d'or els serafins serraren, ni els esglaien a l'hora de la lluita els enemics, quan cal foragitar cap a la frontera l'estol dels invasors humiliats pel coratge dels catalans.

Vosaltres no heveu posat als peus de Maria una espasa desenvainada, sinó una Senyera desplegada, perquè les conquestes glo-

rioses que heveu d'emprendre, no seran envermellides amb sang, malaguanyada; seran conquestes fetes amb art i patriotisme; conquestes d'ànimes que anireu cor-prenent a l'ombra d'aquesta insígnia, símbol de la fe i del coratge, de la pau i de l'amor, conquestes d'esperits, encisats per les harmonies de les cantúries de l'Orfeó Martinenc.

Canteu, orfeonistes, i amb els vostres cants espiritualitzeu la terra nostrada; l'encís de l'art diví farà oblidar les misèries d'aquest món; els ulls, espurnejant cofois, es giraran enlaire, tal volta deixant lliscar el rou de llàgrimes eloqüents, i a flor de llavi es brodarà la gràcia d'un somriure, mentre el cor es rabejarà tendrívola en un mar de dolceses embriagoses.

Canteu, i al redós de la Senyera beneïda feu glatir dins dels pits els sentiments de Pàtria; canteu, que mentre Catalunya s'agegant i neguitosa trenca les cadenes cobejant de llibertat, amb les notes harmonioses de les cantúries orfeòniques, onejarà més gloriosa a l'espai la bandera històrica de les quatre barres i l'estel blanc de la nostra independència.

Aneu cantant arreu de Catalunya. Les platges us esperen per a corajar-vos amb la càndida de les onades i el cant dolç de les sirenes; els jardins i les boscuries us acompanyaran amb els arpeigs dels ocells i la remor de les fontanes; i en el cim de les muntanyes, en la solitud de les segreres i en el cor de les ciutats, totes les ànimes nobles i senzilles i els esperits cuites glatiran d'acord amb els vostres cants, sentiran dins del pit les flames de l'amor, i els jovecells i les donzelles, donant-se les mans, com un poble que avença i estima, puntejaran la sardana, la dansa més noble de totes les danses que es i es desfan.

Orfeonistes: Canteu, lluiteu i estimeu a l'ombra d'aquest penó sagrat, i vulgui la Moreneta que Catalunya, en començar nova vida, torni ésser rica i plena, mentre tots entonem cànecs de Fe, Pàtria i d'Amor.

Discurs del Sr. Cuatrecases en el dinar de germanor

Amics:

Poques paraules ens resten a dir després de les que heveu tingut a bé escoltar-nos

aquest matí en l'acte solemne del lliurament de la Senyera. Però davant l'espectacle meravellós que formem agrupats al volt d'aquestes taules; davant la fonda exemplaritat de

LA NOSTRA SENYERA

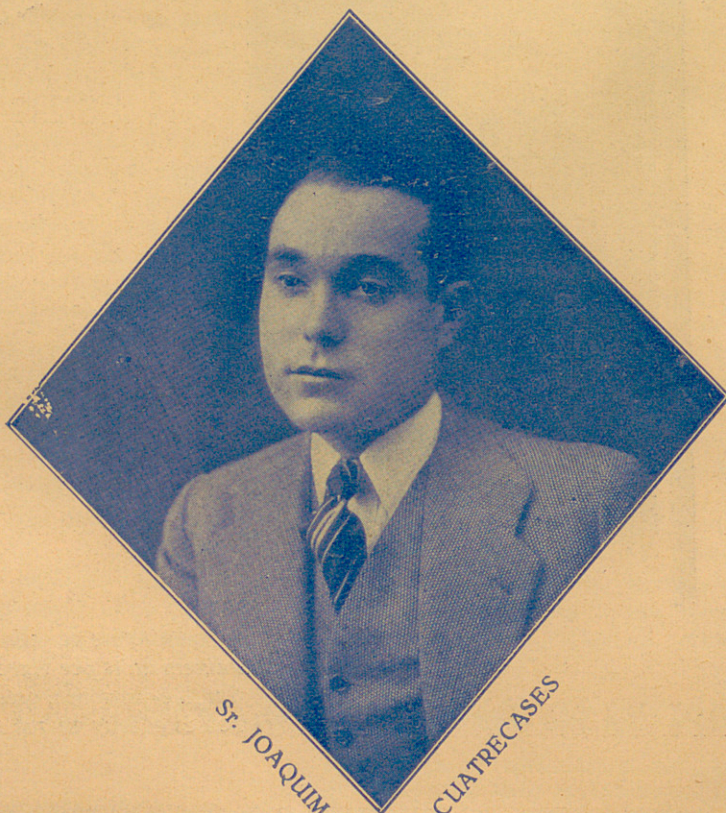
*Agermanats per ella en pau i en guerra
naixem units per viure i per morir.
Santa és ta causa, catalana terra;
bell és el seny en què ha volgut florir.*

MARAGALL

Srta. Na ROSA CREUS

Els Padrins
de la
Senyera

Sr. JOAQUIM

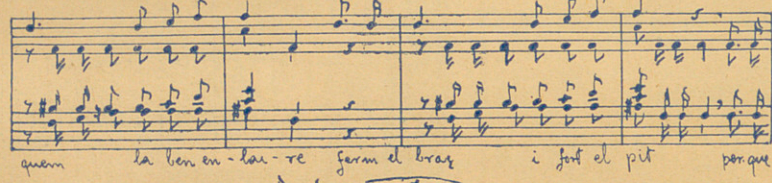
CUATRECASES

La nostra Senye-
ia, rodejada dels
enyors Padrins,
President i Se-
cretari de l'Or-
feó, el porta-es-
tandart i un grup
de concurrents a
l'acte, moments
abans d'ésser
lliurada als can-
taires.

Himne a la nostra Senyera

Lletra de D. Juncadella

Barcelona març de 1931 - M. Bossen

HIMNE A LA NOSTRA SENYERA

A la llum de les estrelles
i a l'escalf del sol batent,
despleguem les meravelles
de l'ensenyà reverent.
Aixequem-la ben enlaire,
ferm el braç i fort el pit,
perquè begui llum i aire
que són flaires d'infinít.

Que la vegin les contrades
i els germans de la ciutat,
i amb les gorges afinades
dem-hi un cant de llibertat;
que el sabor de la tonada
s'encomani a tot arreu
i se n'ompli la ventada
mentre duri nostra veu.

Nostre cant ha d'esse'ses-
(tiel.a)
que brilli en mig del cor,
i en els llavis de donzella,
i en els ulls de l'aimador.
Nostre cant ha d'esser lliure,
via fora, gens esclau;
som germans i volem viure
dins la pàtria, jorns de pau.

Enlairem tots la Senyera
ben amunt sens cap recel,
perquè ens faci de bondat
i ens abasti un troç de cel.
I si ara el cor s'aferra
el desig d'obrir-se un cant,
la Senyera ens diu la terra
que hem de fer tots triomfant.

DOMÈNEC JUNCADILLA
Autor de la lletra

MANUEL BOSSER
Director de l'Orfeó - Autor de la música

germanor que batega en cada un dels aci reunits, no ens sabriem estar de dir-vos uns mots concisos que siguin l'expressió fidel del nostre pensament.

En l'admirable desenvolupament de la jornada d'avui, nosaltres hi hem copsat un daler que diu molt a favor de tots vosaltres, cantaires de l'Orfeo. Nosaltres hi hem llucat la llumaneta d'un neguit i l'himne d'una frisança juvenívola que promet un esdevenidor brillant. I això és el que ens ha dictat unes paraules esperançadores del que ara ens porta als llavis uns mots de joia pel que ja considerem un triomf vostre, obtingut a còpia de fe i de voluntat: el camí sembrat d'èxits i de llorers que haurà de recórrer triomfalment el nostre estimat Orfeo Martinenc.

I ara que estem al marge de les exigències protocolàries de l'acte matinal, ara que conversem en aquest recés d'intimitat, deixeu-nos esplaïar una mica i dir-vos, principalment, a vosaltres, simpàtiques orfeonistes,

el goig de la nostra ànima per haver-nos honrat amb el pretext del padrinatge, amb la vostra estimable companyia. Nosaltres ens sentim contents d'aquest honor i en el llibre de la nostra vida, a mesura que passen els anys i anem girant els fulls ombrejats de belles recordances, ens acompanyaran les vostres rialles i els vostres cants: veurem encara les nines dels vostres ulls que salten d'alegria enjogassada i la glòria d'aquesta diada perfumarà amb l'agre-dolç del passat, la caravana dels dies venidors.

Senyors:

Nosaltres no volem acabar sense fer els millors auguris per la vida del naixent Orfeo Martinenc, que té ja molt de guanyat amb els prestigis de la seva antecessora. I fem vots perquè li siguin concedits llargs anys de vida, així com també a tots vosaltres, per la glòria de l'Orfeo, per l'enaltiment de la música terral i pel bé de Catalunya.

He dit.

Discurs del President de l'Orfeo, senyor Cardona

Després de saludar-vos a tots sens distingir-ne sexes ni edats, dec dir-vos que és per mi, aquest moment, de màxima emoció i a la vegada extremadament difícil perquè com ja haureu pogut observar d'altres vegades, no goso pas de facilitat per expressar de paraula el meu pensar.

Pot molt bé contribuir en això el fet que sóc més home d'acció que de paraula, com també pot contribuir-hi el que ja fa uns set o vuit mesos que vinc parlant-vos de la Festa d'avui per mitjà del nostre Butlletí. Sia el que sia però, espero que us en fareu càrrec i no voldreu pas exigir-me res més que allò que puga dar-vos, això és: la meva bona voluntat!

L'acte d'avui, ell tot sol, ja ens diu ben clarament que l'Orfeo Martinenc no és pas una entitat raquítica ni malaltissa d'ànima, sinó que és l'entitat martinenca que més possibilitats té de sortir airosa en totes les seves tasques i empreses i és així perquè precisament les seves tasques i empreses són eminentment culturals i patriòtiques.

Essent així no puc dir-vos altra cosa sinó que estic content, i n'estic, no tan sols per haver pogut arribar a terme en aquesta tasca que del prop passat novembre venim preparant, sinó perquè també llegeixo en els

vostres rostres la íntima i mútua satisfacció.

Començarem l'any passat en una Festa de Germanor a Sant Genís dels Agudells allò que bé podríem dir-ne el pròleg d'aquesta gran festa d'avui i entenc que deuriem procurar per tots els mitjans continuar-la, però no pel sol intent de celebrar una Festa més, sinó que per celebrar l'èxit assolit en el conjunt de les festes realitzades durant l'any, emparats precisament pel nom de la nostra entitat i presidits per aquesta Senyera que no tan sols simbolitza la fe, la pàtria i l'amor, sinó que simbolitza també l'esperança en el demà... en l'aua naixent de cada dia!

Procurem, doncs, fer-nos-en dignes; si-guem constants en les nostres tasques, no volgum escatimar les hores en l'estudi, si-guem atents a les observacions del nostre director, fem-nos nostres els compromisos que contregui el Consell directiu, i l'any vinent, fent-ho així, aquesta Senyera que comença ara la vida, ja serà segurament carregada d'honors i reconeguda a diferents indrets de Catalunya.

Per assolir això, sols havem de pensar sempre, sempre, en què:

L'ensenyà del cantaire
mai es porta arrossegant
i sí sempre tant enlaire...
com puga anar-hi el cant!

Per acabar, dec donar-vos a tots les més expressives gràcies per la manera en què ens heveu ajudat en dur a terme aquesta tasca, que si bé és cert té moments fadigadors també té aquest sublim moment que estimula i recompensa.

D'una manera especial permeteu-me que saludi al Mestre Llongueres, i amb ell, a la Germanor d'Orfeons de Catalunya, en representació de la qual ha vingut a fer-nos companyia, i que així mateix faci extensiva ben expressivament la meua reconeixença i

agraïment a la senyoreta Na Rosa Creus i al jove consoci nostre En Joaquim Cuatrecasas per haver-nos acceptat el padrinatge d'aquesta Senyera, que ha de conduir-nos a la conquesta de nous llores per l'Orfeo.

Fet això, permeteu-me ara que aixequi (i us convidi a fer-ho amb mi) aquesta copa, tot dient amb tota l'ànima: Faig vots per la prosperitat de l'Orfeo Martinenc i per la llibertat de Catalunya!

He dit.

Parlament llegit per M. Planes en el dinar de la segona Festa Cim

La nova Senyera ha estat beneïda i ha estat beneïda amb tota, amb la màxima solemnitat que el cas requereix. Hom ha escollit per a la celebració d'aquest acte tan important per l'Orfeo la muntanya santa de Montserrat.

Retallant un article del nostre preclar president publicat a VIDA NOSTRA del mes de març, trobem: "Si parlem de consagració, digueu-me: on millor per a lograr-la? La Verge bruna, n'és la Patrona de Catalunya; allí mateix, Sant Jordi hi trobarem i al peu de la porta, com si esperés la nostra arribada, hi trobarem a Sant Martí", i afegeix: "Encara una altra cosa per acabar d'arrodonir: Quin goig, quin goig sols de pensar que això pot ésser!", i jo afegeixo: Quin goig, quin doble goig, quina alegria i quina satisfacció al veure-ho realitzat i amb el veritable èxit que tots podem constatar, ja que això sol ens dóna coratge per a sentir-nos optimistes per tal de lograr que el nostre Orfeo segueixi sense defalliments la bella tasca de redreçament cultural que iniciaren fa 23 anys uns quants homes abnegats de Sant Martí.

No em puc pas estar de llegir un fragment d'un bellíssim article del nostre perinclit president; diu així:

"Prop de 200 i qui sap si ja en passem, ens reunirem a casa nostra per anar junts al CASAMENT DE L'HEREU DE L'ESCOLA, en un dels matins magnífics d'aquest maig florit i floridor! En l'hora suau i bella d'aubanaixent, quan les primeres clarors empenyen l'ombra de la nit enllà d'enllà... quan el sol engelosit i freturós de besar altra volta a la seva aimada terra, s'aixecarà impetuós, dominador, segur d'ell mateix i convençut d'ésser correspost... quan els ocells tot just hauran deixat la branca que els fa de llit i xerrotejant amorosament aniran escampant-se pels jardins, pels sembrats, per les boscúries, delitosos de jugar, de volar lliurement, d'estimar-se, de fer niu... quan les flors agradaes del petó del sol, embaumaran la terra tota; llavors, en aquell moment sublim, nosaltres, com els ocells, xerrotejant, pit-inflats per l'alegria del nostre cor, vessant satisfacció i bon humor, farem via vers la muntanya símbol, vers Montserrat, palau de la Patrona de la nostra molt estimada Catalunya!"

Heus ací una visió poètica convertida en 12

realitat. El nostre president amb gran senzillesa preveu allò que ha de passar; ell confiava en l'èxit i això ha estat i sempre passarà així quan les coses que hom projecti siguin pensades amb la bona intenció i amb la fe que per a conseguir-les s'hi esmerci per a més bé servir els nostres ideals.

En un altre indret del mateix substanciós article diu:

"Aquest any, però, serà de llarga recordança... i qui sap si serà, ja definitivament, la fixació d'obligació de reunir-nos anualment per a commemorar la Festa Cim de l'Orfeo, que serà equivalent a dir el Nadal de la nostra gran família."

Fixem-nos bé, diu "la fixació d'obligació de reunir-nos anualment"; això em fa recordar una imatge que em sembla molt oportuna: quan en un foc s'hi posa només que molta matèria inflamable, fa una gran flamarada i després no en queda res; però si en aquest mateix foc hom té la previsió d'abans fer-hi un bon caliu, passarà que per flame-rades que s'hi facin sempre quedarà el caliu que en el cas de l'Orfeo és l'essència de la seva vida. Així mateix, doncs, conservant aquest caliu, l'any passat férem una flamarada, una flamarada modesta, és ben cert, i vàrem anar a celebrar la nostra festa cim a Sant Genís dels Agudells; aquest any ja ens hem vist amb més forces i hem anat a beneir una Senyera nova i a celebrar la festa cim a Montserrat... I amb aquests antecedents, és gaire arriscat de dir que podríem anar a celebrar l'any que vé la nostra festa cim a Mallorca?...

Es qüestió de conservar el caliu.

Hem de fer constar el nostre agraïment a la senyoreta Rosa Creus i al senyor Joaquim Cuatrecasas per l'acceptació del padrinatge d'aquesta Senyera que tots hem de venerar, i al mateix temps hem d'estar ben agraïts de la presència en aquest acte, en representació de la Germanor d'Orfeons, de l'eminent mestre Joan Llongueres. Vaigi també la nostra felicitació als elements de Junta i a tots els que han col·laborat al bon èxit d'aquesta festa i al mestre Bosser i mestres auxiliars per l'entusiasme i encert que posen en el seu comès.

Que la nostra Senyera sigui el símbol per a que el nostre Orfeo honori a Sant Martí, es faci digne de Barcelona i digne de la nostra estimada Catalunya! M. PLANES

Primer concert

Amb un ple mai igualat en els concerts de casa nostra, es celebrà el primer concert amb el nom d'Orfeó Martinenc dedicat als socis protectors i a honor dels Padrins de la nova Senyera.

La tònica dominant fou l'entusiasme que regnà durant tot el concert, tant per part dels cantaires com per part del públic que com ja hem dit, fou numerosíssim.

Amb un programa fort, com si fos de prova o de concurs; excel·lent interpretació, especialment en les obres d'alta envergadura tals com "La sardana gran", "Les flors de Maig", "La mort de l'escolà", "Marinada" i "La sardana de la pàtria". Abundant en himnes patriòtics, com: "Himne a Catalunya", "La Marsellesa", "Els Segadors" i "El cant del poble". Poguèrem deleitar-nos escoltant l'obra contrapuntística "Brindis", de Mozart; el cant a la llibertat quin títol és: "El setge de Beer-op-Zoom"; el bellíssim "Moment musical", de Schubert; el vibrant "Himne a l'arbre fruïter"; la humorada "El Sant Dilluns"; "No hi tornaré més al bosc" i "L'Enyorament"; obres aquestes que foren finament cantades per la secció de senyoretas.

Seguí encara el magestuós "El cant de la Senyera", l'himne dels Orfeons de Catalunya, obra que immortalitzarà al mestre Mi-

llet, i que obtingué una interpretació brillant com poques vegades havíem sentit.

I ara ens toca parlar de la darrera producció del nostre estimat mestre Bosser, "L'Himne a la nostra Senyera", obra sòbria i valenta, tal com l'ha qualificat un crític a "La Veu de Catalunya", impressionà agradablement a l'auditori; la lletra, ben inspirada, és original del nostre dilecte amic el poeta Domènec Juncadella.

Al final de cada composició els aplaudiments es perllongaren tant, que hauria calgut repetir tot el programa; aquest constava de divuit obres i no es pogué pas eludir de bisar-ne vuit. Aquesta proporció numèrica demostra ben clarament l'èxit obtingut des del punt de vista de formació de programa, d'interpretació i de direcció, ço que fa que no ens allarguem més en comentaris que, altrament, el lector sabrà fer-se una bona idea de l'èxit veritat d'aquest memorable primer concert.

Ens honoraren amb la seva assistència a més del padri de la Senyera, senyor En Joaquim Cuatrecases, a honor del qual anava dedicat aquest concert, el mestre Salvat i el senyor Piguillem, en representació del mestre Millet i de la Junta del benemèrit Orfeó Català, respectivament, no podent-hi assistir la senyoreta Rosa Creus per trobar-se a l'estranger.

M. P.

Teatre

Dia 7 juny 1931

"FOC NOU" I "A CAL ANTIQUARI"

Aquesta extraordinària funció de teatre anava dedicada, segons consignava ja en els programes, als padrins de la nova Senyera. senyoreta Rosa Creus i senyor Joaquim Cuatrecases, com homenatge ben merescut per l'honor del seu padrinatge.

Aquest sol motiu hauria estat més que suficient perquè la nostra sala s'omplís a vessar de selecte auditori, desitjós de palesar llur agraïment als nostres padrins, però si encara hi afegim la valor de les obres a representar i la categoria dels artistes interpretadors, no trobarem gens estrany que mitja hora abans de començar, la sala es trobés curulla de públic, donant una prova manifesta del seu amor a l'obra de l'Orfeó i de la seva simpatia per l'Elenc.

Evidentment, que el programa també ho demanava. "Foc nou", de l'immortal Ignasi Iglésies, interpretat per l'eminent actriu Elvira Fremont, creadora genial d'aquesta

obra, és una producció prou valuosa i de mèrit unànimement reconegut per a cridar l'atenció i reclamar un ple absolut. Coronava la festa "A cal antiquari", del nostre Santiago Rossinyols, divertida comèdia on la seva traça hi sura d'una manera vistosa, amb tot l'enginy i l'humor que el caracteritza.

"Foc nou" fou interpretat d'una manera perfecta. Ens atreviríem a dir que poques vegades trobaríem, àdhuc en companyies de professionals, un conjunt tan admirable, un encaix tan ajustat com el que observàrem diumenge en el nostre Elenc. L'obra de l'Iglésies creix i agafa proporcions esfereïdores que emocionen fonament el públic, que estima i respecta en tot el seu valor el culte a la família.

La senyora Bidosà féu el seu paper discretament; molt bé la senyora Hostal i senyoreta Bonet i encisadora la nena Concepció Duran, orfeonista, que posà en el seu paper de Jovita tota la infantil emoció que encomanen les seves angoixes, guanyant ben justament la simpatia i l'aplaudiment de l'auditori. La senyoreta Font (E.) una Adriana

que recaptà l'entusiasta aprovació de tothom.

La senyora Fremont, ja no caldria dir-ho perquè ens hi té acostumats, assolí un triomf rotund, personalíssim. El seu gest, la seva dicció, l'expressió del seu rostre tan apropiat a la intensitat i a la intenció de les paraules, en fi, totes les coses que poden exigir-se a una actriu de vàlua, es trobaven reunides, aco-blades harmoniosament en el treball de la nostra admirada actriu. I el públic s'hi com-penetrà. Cal tenir en compte que el públic "entra" sempre que li són donades obres bo-nes i ben interpretades. I aquesta vegada, tot l'auditori tremia a la punyent tragèdia d'aquella llar tempestejada per l'adversitat i pel comportament d'una fillada hostil i plorava llàgrimes de debò davant el dolor colpidor de la mare qui sacrifica la compa-nyia dels fills per tal d'aconduir-los a una nova sendera, ordenada pel seny i per la raó; i àdhuc, per l'amor maternal.

En Sierra féu un procurador-administra-dor força encertat. Tot i que hagué d'enca-rregar-se d'aquest paper a darrera hora, sa-bé eixir-ne airosament i cal lloar-ne la quali-tat del seu treball. Admirables En Riera i En Miralles, dos papers que ni fets a mida per aquests dos actors. Temperament, senti-ments, edat, tot tenia un perfecte ajust en l'actuació meritòria dels nostres amics, que meresqué l'aprovació i els millors comenta-ris per part del nombrós públic. En Garcia, interpretà amb molta justesa el paper de senyor Nicolau, l'avi, situant-se bé i drama-titzant la situació amb els seus mots insu-flats d'austeritat i de comprensió.

En acabar, els "telons" es succeïren in-

terminablement i el públic, abocat en un fre-netisme admiratiu, no tenia atur en el seu tribut d'aplaudiments que dalt de l'escena compartien els nostres actors i les actrius, entre les quals ja hem dit que ens cal fer ressaltar el treball imponderable de l'Elvira Fremont. I ara que parlem d'ella, ens plau registrar un fet: que els dies en que treballa en el nostre teatre, constatem una concu-rència més nombrosa, àvida, segurament, d'admirar les seves dots i les excel·lències del seu acurat treball artístic.

El president de l'Orfeó, senyor Cardona, en un entreacte, eixí per dirigir unes paraules orientades a estimular als cantaires i al pú-blic assidu als nostres actes, que foren jus-tament premiades amb un llarg aplaudiment.

Per fi de festa, es posà en escena la di-vertida comèdia "A cal antiquari", en la qual sobressortiren els senyors Garcia, Mi-ralles, Valls, Guardiet, Bellafont i Sierra i les senyores Hostau i Enrique Font; tots plegats varen fer les delícies de la concu-rència i ens feren passar una llarga estona ben entretinguda amb les "boutades" i les mostres d'humorisme rossinyolesc de que l'o-bra està bellament farcida.

Després fou anunciada pel dia 28 de juny "Els vells", del gloriós dramaturg del poble Ignasi Iglésies, funció dedicada en homenat-ge al nostre admirat amic i director de l'Elenc, En Joan Garcia, que és d'esperar que serà també un ple, tal com es mereix la seva infadigable voluntat i l'entusiasme sens límits que són tothora els motors directrius de la seva encertada actuació.

BORIS

Una mica d'amargant

Gentils lectors, amics lectors: Vosaltres que esteu completament entregats a la lectu-ra d'aquestes pàgines, no hi ha dubte que trobeu que totes elles traspuen un sà opti-misme i que estan curulles d'una gran ale-gria. De l'alegria que causa la tasca acom-plerta: el canvi de nom de l'Escola Choral Martinenca pel d'Orfeó Martinenc i la bene-dicció de la nova Senyera.

Però, en mig d'aquesta alegria i d'aquest optimisme — coses que són justificadíssimes — voldríem que recordessiu que ens cal fer un llarg camí i que, aquest camí, està cobert de perills que, com fantasmes, s'aixe-

quen davant nostre i ens amarguen la nos-tra vida i ens fan penosa la tasca.

Voldríem que recordessiu que estem frec a frec — potser quan llegireu això ja s'hau-rà celebrat — d'una Assemblea General Ex-traordinària i en la qual s'ha de resoldre un assumpte que és de vital interès per a la vida de l'Orfeó.

Voldríem que recordessiu que la nostra llista de socis és bastant migrada i que cal assolir — quan més aviat millor — que el seu número es vegi doblat.

Voldríem que vosaltres, cantaires, recor-dessiu que estem davant d'uns concerts ma-

tinats i que durant aquest istiu cal assajar i estudiar amb fe i amb constància.

Voldriem que vosaltres, socis protectors; que vosaltres, cantaires, recordessiu tantes i tantes coses! Voldriem, per fi, que no deixessiu sol al Consell Directiu en la tasca de fer ben ufanós i ben gloriós al nostre Orfeó Martinenc.

I ara, vosaltres, lectors, gentils, lectors amics, si encara no sou socis o bé cantaires d'aquest Orfeó, penseu que teniu les se-

ves portes ben obertes i que hi trobareu amics i amigues que us hi esperen per a donar-vos una forta abraçada.

Potser algú trobarà desplaçat que en aquestes pàgines parlem avui en aquest número extraordinari de coses més aviat tristes, però hem pensat que moltes vegades massa dolçor també enfarfega i que cal una punta d'amargant per a tonificar.

Jaume BONET

La nostra primavera

Enguany, la nostra primavera haurà brotonat unes flors roges, enceses, de l'esperança i de la joventut. En cada glopet d'aire, en cada floc de núvol i en cada enfilall d'estrelles, hi bategarà la flama d'un desig de puixança i de ver afecte envers el nostre Orfeó, que ens abranda l'ànima i ens fa seguidors entusiastes d'un ideal.

Per això ens cal donar a la nostra festa de primavera la importància que realment té i adjectivar-la, sense por d'incórrer en exageracions, d'aconteixement extraordinari que ha de gravar en els annals de l'Orfeó una data memorable.

Una de les coses que més goig ens ha proporcionat ha estat poder constatar la unitat de tots els socis adherint-se a la iniciativa d'una nova senyera i en l'acord de batejar l'Escola amb el nom d'Orfeó Martinenc. En aquest darrer punt, ens va plaure sentir abans que el parer de la joventut; la veu de socis fundadors fent-se seva la idea de l'esmentada modificació.

I bé, l'estrena del nom i de la senyera coincideixen en una mateixa data inaugural. Aquest doble canvi, representatiu d'una sèrie interminable d'activitats desplegades durant aquests darrers dies, diu molt a favor de l'entusiasme dels cantaires i dels socis i també del temperament feinejador dels homes que integren el Consell directiu.

Però, hi pot haver algú que hagi arribat a creure mai que aquestes modificacions signifiquin menyspreu o simplement preterició al nom i als símbols que fins ara i a través d'una sèrie d'anys han presidit la vida de la nostra entitat? Pel mateix afecte que adjudiquem a tots els socis envers la nostra casa pairal, els creiem posseïdors d'una viva comprensió, d'una singular lucidesa, que els

faran capir tot l'abast que tingui aital reforma. És clar que deixem de banda algun cas isolat de rapataneria, el qual, amb tots els respectes, cal que deixem enrolat en els seus tretzes irreductibles.

Jo, per la meua banda, sols puc dir que el canvi de nom el creia necessari si volíem que el de l'entitat respongués a la seva importància i que signifiqui l'agrupació orfeònica capdevantera de la barriada. I he d'afegir que la joia que això em proporciona, es veu avui arrodonida per l'estrena d'una nova Senyera, en la qual hem de posar, des d'ara, les més falagueres esperances.

El record de la Senyera vella, corbada per tota una història de triomfs i de fidelitat, enflocada amb els honors d'uns dies de glòria que justifiquen la consideració amb què arreu és apreuada la nostra entitat, tot allò, en fi, que ens parla d'un passat plethòric d'esforços i d'actuacions reeixides, no pot fugir de la nostra memòria i haurà d'alènar en el nostre pit amb un delit esperonador que ens animi i que ens enforteixi l'esperit per a un futur que s'esbadella al nostre esguard amb les millors possibilitats.

No hem de jubilar-la, ni hem d'arreconar-la; el nostre deure és mirar-la amb el respecte que ens mereix la seva ancianitat i amb l'amor amb què rememorem els actes i les coses que ens han fet viure i ens han fet sentir amb tota l'ànima moments d'intens abrandament artístic i d'exultació patriòtica.

I davant la Senyera nova, hem de fer un acte de fe en els seus destins i una promesa ferma de no abandonar-la i de permanèixer sempre fidels als símbols que aixopluga, a l'ombra del nostre Orfeó. Cal, per això, que continuem treballant amb delit, amb voluntat i amb confiança en els homes

que ens dirigeixen. I cal també que, en justa correspondència als sacrificis que ells s'imposen, que els paguem amb una adhesió constant i amb una lloable disciplina.

I fem que les dues senyeres visquin per

molts anys en una forta abraçada de germanor i que infonguin en nosaltres tota la força dels seus símbols que l'ànima del poble fa immortals.

D. J.

Període d'activitat

Els magnífics esdeveniments inaugurals de la nostra Senyera i la nova denominació que a hores d'ara porta la nostra entitat, són símptomes agradables d'un bell començament.

El novell Orfeó recull tot el pes gloriós de les tradicions de l'Escola; en serva gelosament la flaire dels seus llorers i la seda de les llaçades de triomf, guanyades en l'estadi del cant; i el record d'un aïr aureolat de prestigi, ve a estimular l'avui prometedor que batega ardidament en el cor dels nostres cantaires.

El camí a seguir no és més planer ni més esbrossat que el que havíem fressat fins ara. Però la fe que trasllada les muntanyes, arbora les nostres ànimes i ens ofrena el miracle en flor d'una joventut entusiasta que seguirà desenrotllant sense defallences, una tasca de continuïtat, i, si és possible, de superació.

Aquest ha d'ésser el fervorós desig de tots nosaltres en aquesta hora solemne d'avui.

I entre les moltes activitats que espone-rosament grifolen a casa nostra, apunta amb tota la gerda ufana d'una esplèndida primavera, una tanda de concerts matinals. Vet-aci una tasca eminentment positiva, esguardada, ja no caldria dir-ho, sota el punt de vista artístic. L'Orfeó Martinenc, portant la veu dels seus cantaires al cor mateix de la ciutat, afegirà als seus llors els que justament li atorgui el públic de Barcelona, que sap apreuar tothora l'esforç voluntariós i

progressiu de tots els qui treballen per a enaltir la música i el cant del nostre poble.

Es clar que una iniciativa semblant, suposa una pila de sacrificis, de petites molèsties, si voleu, per part dels cantaires, que aquests saben vèncer amb la seva decidida voluntat i amb el ferm desig de cooperar a l'obra constructiva i educadora de l'Orfeó.

En dir això, volem referir-nos als assaigs. Un compromís d'una aital responsabilitat, en el qual hi juga el nom de l'entitat i la vàlua dels coristes, no pot tractar-se com un acte de poca importància, sinó que exigeix la major cura per tal de fer-hi un paper lluit i situar, de bell antuvi, el nom del novell Orfeó en el lloc d'honor que li correspon.

Ens cal, doncs, recomanar l'assistència i la puntualitat a tots els assaigs que siguin prèviament convocats, car indubtablement que n'hi hauran alguns d'extraordinaris, puix la tasca a fer és improba i laboriosa. Aquest punt resta al bon zel dels cantaires que tantes vegades han palesat — i ara tindran ocasió de refermar-lo — el seu entra-nyable afecte a l'obra de l'Orfeó.

Podem avançar que probablement es celebraran dos concerts, en principi, a la Sala Mozart. Això serà de moment una valuosa probatura per anar a la realització d'altres actes de més importància que ens plaurà de saber-los immediats a la propera i esperada actuació.

J.

Catalanitzem-nos

En els actuals moments, Catalunya malda per tal d'afermar encara més la seva sobirania i la seva personalitat. Cap català conscient i digne no pot restar indiferent a aquesta obra patriòtica catalana, ni pot excusar-se d'aportar el seu òbol, per insignificant i humil que sigui, a aquesta noble tasca.

Enric Prat de la Riba en el seu magnífic llibre, ple d'actualitat, "La Nacionalitat Catalana", entre altres coses interessantíssimes, diu:

"L'Art, el Dret, la Llengua, són les grans avingudes que van a parar a l'ànima de la societat, al conjunt de facultats i sentiments que ha fet, tal com són, el dret, l'art i la llengua."

Indubtablement, aquestes tres coses són les que donen fesomia a Catalunya, són l'esperit de la seva personalitat, i quant més els catalans i altres habitants de la nostra terra coneguin la seva llengua, el seu art i el seu dret, més s'enriquirà aquell conjunt de facultats i sentiments que són l'ànima de Catalunya.

La més essencial d'aquestes tres manifestacions de la personalitat catalana és la llengua, puix que ella va lligada inseparablement amb les dues restants, i si fins fa poc era excusable que molts catalans — àdhuc catalans de sentiments catalanistes — no sabéssim d'escriure com cal l'idioma propi, d'ara endavant aquest indiferentisme serà imperdonable.

S'ha de fer tasca catalanitzadora a ultrança. Ens havem de catalanitzar i havem de començar per la parla.

Endemés, el nostre llenguatge parlat està ple de castellanismes que caldria, amb l'esforç de tots, esbandir d'una vegada. En aquesta tasca de depuració lingüística només hi reeixirem quan sapiguem d'escriure perfectament el català, perquè hom ha espurgat del llenguatge escrit tots els mots incorrectes i els ha suplert per altres que havien estat oblidats durant el llarg període d'esclavatge, suara finit.

Després solament arribarem a sentir una pregona estimació per al nostre idioma, quan en coneguem totes les seves boniqueses, quan poguem assaborir sense gaire esforç belles pàgines literàries.

Havem de recordar la nostra condició de bilingües, però el català serà la nostra llengua predilecta. Amb català escriurem als familiars i als amics si circumstàncies especials no manen el contrari. Procurarem convèncer als industrials perquè catalanitzin els rètols dels seus establiments i els seus impressos i perquè en català redactin la correspondència que adrecen a cases també catalanes; els farem veure, en fi, que això no és cap pecat mortal, ans és una cosa natural. Lògica.

D'aquesta manera contribuïrem a l'obra de redreçament de la personalitat de la nostra pàtria i dintre uns quants anys podrem constatar com l'esforç dels catalans conscients d'avui ha catalanitzat, no solament els nostres germans, sinó també els ciutadans oriunds d'altres terres que han passat a residir a Catalunya en èpoques que aquesta devia tenir totes les aparences d'una Amèrica en petit i que no aturava, benèvola, els corrents immigratoris i sentírem en la intimitat de la nostra ànima la satisfacció del deure complert.

ESTEVE DOMINGO

Qüestions de gramàtica catalana

La conjunció doncs

Diem dies enrera que una de les coses que havia de preocupar més l'escriptor era saber el valor exacte dels mots que emprava en escriure. Ho repetim, perquè en el curs d'aquests articles haurem d'anar remarcant fets en què es veu d'una manera clara que repetir això constantment no és pas debades.

Avui parlarem del mot **doncs**. Aquest mot, com a tants d'altres, li ha cabut la desgràcia d'ésser emprat en diferent sentit de com s'hauria d'usar, i, naturalment, això s'ha de combatre, car si dolent és un castellanisme de lèxic, més ho són aquests en els quals hom no hi veu a primera vista cap castellanisme i àdhuc pot passar desapercebut pel menys avisat.

El mot **doncs** és una conjunció que ajunta dues oracions, i la que expressi la conseqüència d'allò que hem dit anteriorment. Mai no pot expressar la causa. Posarem uns exemples per tal que la cosa quedi més clara.

1. No hi ha solució. Res no ens surt bé, no podem anar ni per un cantó ni per l'altre; **doncs** haurem de deixar-ho.

2. En Jaume no pot venir, **doncs** està malalt.

En 1 la conjunció **doncs** introdueix una proposició (haurem de deixar-ho) que expressa una conseqüència d'allò que hem dit anteriorment: **doncs** és correcte.

En 2, de les dues proposicions enllaçades, la preposició **doncs** (està malalt) no expressa una conseqüència d'allò que hem dit en l'altra (En Jaume no pot venir), sinó que és

el que diem en aquesta que és una conseqüència del que diem en aquella. La preposició introduïda per **doncs** expressa la causa d'allò que diem en l'altra: **Doncs** no és correcte.

Parem bé esment en això: **doncs** no és una conjunció causal, sinó deductiva o il·lativa. Conjuncions causals són perquè, per tal com, ja que, vist que, puix que i puix.

Una cosa que ens servirà per saber quan hem d'escriure o no hem d'escriure **doncs** és provar si en l'oració que volem ajuntar és possible fer-ho per mitjà d'una altra conjunció. Si és això posem-hi aquella altra conjunció que veiem que hi cau bé i eliminem el **doncs**. Quan un **doncs** és correcte no és possible eliminar-lo. Comparem les dues oracions que hem posat com a exemple. En la primera no és possible eliminar el **doncs**, puix que canviariem el sentit de la frase. En la segona es pot canviar pel mot **perquè** i la cosa queda perfectament clara i no fa estrany.

En Jaume no pot venir perquè està malalt.

Coses són aquestes a tenir en compte si volem escriure d'una manera correcta la nostra llengua, i més avui que d'una vergonyant Ventafocs ha passat a germana igual amb totes les prerrogatives que la tal germana comporta. Felicitem-nos-en, però procurem en tot el que sigui possible fer-li tots els honors, i el millor honor, en el meu concepte, és escriure-la bé.

JOAQUIM AROCA

Tríptic

M'has sobtat, rostre tapada,
i amb disfressa ben ridícula,
i saltant esborregada
m'has entrebancat el pas...

Per dessota la "careta"
el somris, el teu! floria,
bo i preguntant-me, mofeta,
si et volia acceptà el braç.
Esquerp m'he fet endarrera
cor occit d'esgarrifança...
I amb sarcàstica manera
—Què no em coneixes? — m'has dit...
—Ves sinó — encar que així estrafeta
fasses la veu, dona inhàbil —
per dessota la "careta"
el "teu somris" hi ha florit!

* * *

Tant frec a frec de mí has passat
que fins el colze m'has tocat!...

Com fet a posta, hom ho creuria,
cap a l'indret on has fet via
amb rapidesa m'he girat.

Lluny de tot dubte t'he sobtat
que m'esguardaves fit a fit
mentre una llàgrima furtiva
t'ha rodolat, fent-se captiva,
en el teixit que et tapa el pit.

Penediment o bé enyorança
suara el teu plor veig que em palesa...

Quan tan enllà, enllà en llunyatança
s'és feta nostra juvenesa!

* * *

D'una rosa
ben flairosa
són despulles
eixes fulles
que hom no gosa
ni tocar...
Que en tocar-les,
profanar-les
hom faria,
car l'aimia
va besar-les
en finir!

Josep FERRER I ROIG

Teatre

Dia 3 de maig de 1931

"FORA DE LA LLET" I "LA SARDANA DELS GEPERUTS"

"Fora de la llei" és una obra original del nostre amic i consoci En Joan Garcia Castellet, fill del director de l'Elenc de l'Orfeó. No es tracta pas d'una firma nova, sinó ben coneguda de tots nosaltres per les diverses obres que porta estrenades i la seva nodrida col·laboració en els portaveus de la barriada.

El caràcter temàtic de l'obra, entra de ple en els grans problemes que avui commouen la part avançada del món. L'engany d'una noia a qui el protagonista estima i la impossibilitat de que aquest pugui atorgar-li una reparació legal per ésser ja casat. L'autor resol el conflicte amb un criteri enormement lliure, que no compartim, però que respectem amb el respecte que ens mereixen sempre les idees d'altri quan són exposades amb honesta lleialtat. La tesi doctrinal de l'obra constitueix un vot a favor del divorci, que el protagonista propugna com a solució del seu cas. El títol, explícit i significatiu, diu ja com es desenvolupa el procés que es ventila a través dels tres actes.

Aquesta producció i l'interès de les seves escenes que assoleixen atraure l'auditori, confirma una vegada més les dots que concorren en el nostre amic pel conreu del teatre; el domini de les situacions i la traça en estructurar el diàleg, són una altra prova palesa de les seves aptituds.

Els actors saberen guanyar totseguit la simpatia del públic amb el seu treball voluntariós i reeixit. Les actrius senyora P. Roca i les senyoretes Maria i Enriqueta Font interpretaren els respectius personatges amb la dignitat deguda i amb una compenetració admirable.

També En Riera féu un "Joan" ben encertat, de la manera com ell sap fer aquests papers que tant s'adiuen a les seves dots d'actor. Els secundaren admirablement En Guardiet, Miralles, Sierra, Bellafont i Garcia, complint la llur comesa a satisfacció del respectable, que aplaudí entusiàsticament llur treball.

"La sardana dels geperuts" va distreure de debò i entretingué el públic amb la seva comicitat de bonic passatemps. Les situacions gracioses i abundants, trobaren uns intèrprets excel·lents en la senyoreta E. Font i en els senyors Sierra, Bellafont, Valls (A.), Miralles, Valls (M.), Guardiet, Garcia i Jené, tots els quals varen rebre forts aplaudiments per la seva tasca.

Dia 17 de maig de 1931

"LES ALES DE CERA", "EXPIACIO", "TU ET CASARAS AMB AQUEST JOVE"

"Les ales de cera" és una comèdia d'En

Manuel Folch i Torres, escrita amb traça i amb una finor exquisida. El seu diàleg és elegant i sap vorejar el llindar de la ironia, sense incórrer en exageracions impropies. La trama no és gens complicada. La "senyora Vídua de Queralt" sent la nostàlgia de la seva soletat i en una festa de família, coneix el "Doctor Arnau", home de món, jove, i amb la carrera de medicina, que li proporciona un esdevenidor brillant. Al cap d'un quant temps, sent la necessitat de refermar el què sols havia estat una simple presentació complimentosa i amb el pretext d'una malaltia de nervis, va a visitar-se a casa del "doctor Arnau". La visita s'escola entre una declaració insinuada de la pressumpta malalta i la sorpresa admirativa del doctor.

Naturalment, la qüestió acaba en bodes. En el segon acte els veiem casats; ella esposa fidel i amant del seu marit. La malaltia ha passat, els nervis s'han apaivagat, la follia i l'exaltació imaginativa ha desaparegut. Això cansa el seu marit: ell la volia tal com era abans, sortint-se una mica de la vulgaritat, amb un pessic de neurossi i un punt d'inquietud que ara li trobava a mancar. Ella ho sospita, ho endevina, i a flor de llavi li puja la paraula conciliadora. En un moment d'intimitat, la hi diu a cau d'orella. Ella es sent mare. Això és la pedra filosofal que té la virtut de capgirar el marit com una mitja i sap guanyar de bell nou tot el seu afecte i estimació. La pau reneix en la seva llar, on torna a regnar una felicitat inexhaurible.

En la seva interpretació varen distingir-se la senyora A. Parici i la senyoreta M. Alvarez; els homes, En Riera, En Miralles i En Bellafont, ajustats correctament als personatges que representaven.

"Tu et casaràs amb aquest jove" és una nova comedieta del nostre consoci Asmarats, que féu riure llarga estona amb els seus acudits, dels quals l'obreta n'està plagada. El públic s'hi divertí de veritat i aclamà l'autor al final de l'obra.

El comentarista demana perdó als lectors si omet en aquesta ressenya parlar de "Expiació". Per tractar-se d'una obra deguda a la ploma d'un íntim seu, gairebé podríem dir un doble de la seva persona, declina per delicadesa els deures informatius que té contrets amb l'Orfeó, desitjant que els socis es facin càrrec de la seva situació, que l'indueix en aquest cas a mantenir-se abstencionista. Això no obsta per a què des d'aquest lloc i, únicament com autor, endreçi les gràcies més efusives a l'Elenc de la casa i al públic que tant benèvola acollida va atorgar-li.

BORIS.

Noves

Els lectors d'aquesta revista retenen curosament el nom de les cases que hi anuncien.

Matrimonis. — Durant el passat mes de maig han contret l'enllaç matrimonial els següents consocis nostres: Modest Cuadrenc amb la senyoreta Carme Fort; Marcel·lí Barnús amb la senyoreta Carolina Llavallol, i Joan Domènec amb la senyoreta Maria Jové.

Desitgem a tots aquests amics nostres moltes felicitats en el nou estat i una llarga lluna de mel.

Protegiu l'obra de l'Orfeo. Com? Assistent a tots els seus actes i fent-hi ingressar nous socis.

Obituari. — El nostre consoci senyor M. Feliubadaló passa per la dissort d'haver de plorar la pèrdua de la seva estimada esposa. En aquests moments de tristesa oferim a l'amic Feliubadaló la nostra més sincera amistat.

Ja sou de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana?

Naixement. — El nostre consoci Joan Fort i la seva esposa veuen enjoïada llur casa amb el naixement d'un formós fill. Felicitem sincerament als ditxosos pares.

No fóra bonic poder celebrar la festa dels 500 socis? Penseu que podem arribar-hi.

Concerts matinals. — Més que animació, regna febre per a conèixer detalls i dates dels anunciats concerts matinals. Tot anirà sabent-se; allò que cal és que els cantaires no es cansin d'assistir als assaigs i així fer més planer el camí.

Anunciar a VIDA NOSTRA és un bon negoci.

Extraordinari. — Aprofitem aquest lloc per a donar les gràcies a tots els col·laboradors d'aquest extraordinari. Deurien fer-ho més sovint, però això de col·laborar, si més no, per a fer més substàncios el contingut del nostre Butlletí.

Veneu poc? Anuncieu en el teló d'anuncis de l'Orfeo i a la revista VIDA NOSTRA, i

les vostres vendes augmentaran considerablement.

Agraïment. — Ens cal agrair la cooperació de les senyoretes orfeonistes Na Carme Brú, N'Elvira Caballero, N'Amàlia Gascó i Na Maria Prats, en la tasca de recaptar cabals per a la construcció de la nova Senyera. Val a dir que lograren obtenir l'èxit més fàcil, i això que la feina no és pas gens de ben fer.

El C. D. deuria fer constar un vot de gràcies en el llibre d'actes de l'Orfeo.

Donatiu. — El nostre consoci senyor Asmarats ha cedit a l'Orfeo el dret de la representació de la seva obra "Tu et casaràs amb aquest jove". Molt agràits.

Malaltia. — La senyora Pepeta Jordi, esposa del nostre consoci Ricard Urdeix, que sofrí una operació quirúrgica, ja està bona, i ho celebrem de tot cor.

També el nostre consoci En Miquel Garcia està molt millor de la fractura que es causà en un braç. Igualment ho celebrem i li desitgem una prompta total curació.

Tot Sant Martí ha desfilat per davant de la nostra Senyera, fent-ne uns bons elogis. Ara cal omplir-la de llorers.

Exit. — Molt d'èxit han tingut les noves ensenyes, que han estat acollides favorablement pels cantaires i socis protectors.

Tots aquells que tinguin l'ensenya vella poden passar a canviar-la per la nova, tant si són protectors com cantaires.

Excursió. — Els dies 23, 24 i 25 del passat mes de maig l'actiu grup ciclista de l'Orfeo va fer una de les seves sortides remarcables de la temporada. 320 quilòmetres. Unes bones jornades.

L'itinerari fet va ésser: de Barcelona a Puigcerdà amb tren. Allí va fer-se una visita al conegut cap de partit veí de la França, i a l'endemà, per la carretera pirinenca cap a Olot, on voltant les Guillerries, tot ell molt emocionat, va anar-se a Girona, i d'allí a Barcelona, sense que afortunadament hagués de lamentar-se cap incident d'importància.

PROGRAMA DEL MES

Diumenge, dia 14 : Secció d'Esports
Excursió de mig dia a **BADALONA**
Vocal: Caballero

Diumenge, dia 28, tarda:

Homenatge a Joan Garcia

El C. D. de l'Orfeo junt amb els elements de l'Elenc, ha cregut convenient dedicar aquest any, com en l'any 1929, una funció de Teatre al director d'escena de la nostra entitat.

L'homenatge junt amb els seus companys de teatre, posarà en escena la magnifica obra d'Ignasi Iglèsias,

ELS VELLS

NOTES: Els individus de l'Elenc Dramàtic de l'Orfeo, com a penya d'afecte i de consideració a l'obra que vé realitzant en Joan Garcia al front de l'Agrupació teatral de l'entitat, organitzen un vi d'honor dedicat en homenatge al seu director, que tindrà lloc el mateix dia de la funció, al vespre, a dos quarts d'onze. Els organitzadors d'aquest acte, es plauen en convidar a tots els socis i admiradors d'en Joan Garcia, que vulguin associar-se a aquesta manifestació de simpatia i d'adhesió que tant merescudes té.

Preu del tikit: 2'50 (deu rals).

Per inscripcions adreçar-se al senyor Conserge Cafeter.

Secció d'Esports: Tots els diumenges sortides als banys amb barraca pròpia.

AMICS DE LA DANSA: Els diumenges, dies 14 i 21 al matí, ensenyament de sardanes.

Visiteu la gran
CAMISERIA

LA UNICA

ROGENT, 44
(CLOT)

FABRICA DE PARAIGÜES

OMBREL-LES I BASTONS

J. Budesca

*El més nou i gran assortit
de VENTALLS i OM-
BREL-LES per a la pre-
sent temporada. - Sempre
novetats: Bosses, Carteres,
Cinturons, Guants i altres
articles de pell*

Maletes - Motxiles i Hules

*Perfumeria de marca i a
dojo - Variats articles
per a regals - Bastons per
excursions a pessetes 1'75*

Clot, 92 - Telèfon 50654 - Barcelona

Revetlles de Sant Joan

:: i de Sant Pere ::

COQUES BONES

Condal, 35. - Telèfono 13583

Sucursal davant l'Hospital de
Sant Pau. - BARCELONA

ANTIGA CASA

POCA SOLTA

de

Vídua de BLAS PERALES

*Ferreteria, Orto-
pèdia, Comesti-
bles, Fotografia,
Perfumeria, Dro-
gues, Electricitat,
Joguines : : :*

MALLORCA, 543 : Tel. 54196

PASSEIG DE SANT JOAN, 82

Telèfon 54306 : BARCELONA

Feu-vos

socis

de

l'Orfeo

Martinenc

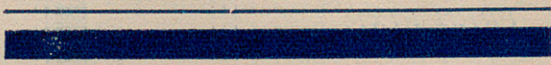

La Providència

PERE SERRA

Cncurulla, 2 i 4 - BARCELONA

 Casa especial en labors de senyora i Confecció de tota mena de banderes, senyeres, estandarts llaçades, etc., etc.

Acadèmia Col·legi de Catalunya

La més antiga del Clot. La que ha format alumnes que avui
ocupen llocs envejables, és la de l'actual Director i Fundador

Frederic Mensa

MESTRE TITULAR

SEQUIA COMTAL, 1, 1.er i 2.on - Telèfon 51180

El seu prestigi està basat en la racionabilitat del seu mètode, ço és, desenrotlla-
ment del cervell per mitjà de la comprensió en la continuada i detallada explica-
ció. 20 anys d'èxits ben evidents. Classes per a obrers de 7 a 10 de la nit
Dibuix artístic i linial, Música, etc.

*Objectes per a regal
Prismàtics, màquines
fotogràfiques, argente-
ria, etc. : : : : :*

PREU FIXE

TALLERS, 4

Preus especials per als socis de Órfeo

E serveix a domicili

CLOT, 72 - BARCELONA